პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

№ 2 (11916)
სამშაბათი, ერთვნული ბიბლიოთეკა
1961 წ.

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

ფასი 2 კაპ.

ახალი წლის შეხვედრა კრემლში

31 დეკემბერს ღამით საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის მთავრობამ ახალი წლის შეხვედრა მოაწყო კრემლში.

ახალი წლის შეხვედრაში მონაწილეობდნენ მინისტრები, ცენტრალურ უწყებათა და დაწესებულებათა ხელმძღვანელები, სსრ კავშირის და რუსეთის სფსრ უმაღლესი საბჭოების დეპუტატები, საბჭოთა კავშირის მარშლები, საბჭოთა არმიის გენერლები, მეცნიერები, მწერლები, მსახიობები, წარმოების მოწინავეები.

სტუმრებს შორის იყვნენ უცხოელი დიპლომატები, საბჭოთა და უცხოელი ჟურნალისტები.

შეკრებილნი გულთბილად შეხვდნენ გიორგის დარბაზში შემოსულ საბჭოთა ხელმძღვანელებს ამხანაგებს **ა. ბ. არისტოვს, ლ. ი. ბრეჟნევს, ნ. გ. იგნატოვს, ფ. რ. კოზლოვს, ა. ნ. კოსიგინს, ო. ვ. კუუსინენს, ა. ი. მიქოიანს, ნ. ა. მუხიტდინოვს, დ. ს. პოლიანსკის, მ. ა. სუსლოვს, ე. ა. ფურცევას, ნ. ს. ხრუშჩოვს, ნ. მ. შვერნიკს, ა. ნ. პოსპელოვს.**

ღამის თორმეტ საათამდე ცოტა ხნით ადრე ამხანაგმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა წარმოთქვა განვლილი წლის სადღეგრძელო.

— „რა გინდ კარგი ყოფილიყო ძველი წელი, — ამბობს იგი, — ახალი 1961 წელი კიდევ უკეთესი იქნება“.

როცა 1960 წლის უკანასკნელი წუთებიღა დარჩა, მთელ მსოფლიოში გაისმა მოსკოვის რადიოს ხმა. გამოქვეყნდა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს საახალწლო მილოცვა საბჭოთა ხალხისადმი.

კრემლის კურანტებმა მაცხოვრის კოშკზე შუაღამე გვამცნო. ყველს საბჭოთა კავშირის სახელმწიფო ჰიმნი.

შეხვედრის მონაწილეთ ახალი სადღეგრძელოთი მიმართავს ნ. ს. ხრუშჩოვი. იგი ამბობს:

— ძვირფასო ამხანაგებო!
მეგობრებო!
ბატონებო!

ნება მიბოძეთ წარმოვთქვა ელჩების სადღეგრძელო, რომელნიც თავიანთი მთავრობების წარმომადგენელნი არიან ჩვენს ქვეყანაში, ხალხთა მეგობრობის, ქვეყნებსა და მთავრობებს შორის მეგობრული ურთიერთობის განმტკიცებისა და განვითარების სადღეგრძელო, რათა უზრუნველყოფილი იყოს სახელმწიფოთა ნამდვილი მშვიდობიანი თანაარსებობა, უზრუნველყოფილი იყოს მთელი მსოფლიოს მშვიდობა.

ყოველი ქვეყნის სოციალური და პოლიტიკური წყობილების საკითხები ამ ქვეყნების ხალხთა საშინაო საქმეა. ჩვენ ჩვენი სოციალისტური წყობილება საუკეთესო წყობილებად მიგვაჩნია, მაგრამ თავს როდი ვახვევთ მას სხვა ხალხებს. ჩვენ პატივისცემით ვეპყრობით ყველა ხალხს და იმის მომხრე ვართ, რომ თვითეული ხალხი თვითონ წყვეტდეს, თუ რომელი წყობილება ჯობს მისთვის.

მინდა გამოვთქვა იმედი, რომ ახალი წელი ბედნიერი იქნება. ტრადიციით ყველა ქვეყნის ადამიანები ახალ წელს რომ ეგებებიან, ამბობენ: მოგილოცავთ ახალ წელს, გისურვებთ ახალ ბედნიერებას, რა არის ბედნიერება? ყოველ ადამიანს უწინარეს ყოვლისა ბედნიერებად მიაჩნია ის, რომ უზრუნველყოფილი იყოს მტკიცე მშვიდობა დედამიწაზე, რომ ადამიანები ცხოვრობდნენ და შრომობდნენ მშვიდობიან ვითარებაში, არ ამინებდეთ გამანადგურებელი ომის საფრთხე.

საბჭოთა კავშირი ყოველ ღონეს ხმარობდა და ხმარობს, რათა მეგობრულად იყოს ყველა ქვეყანასთან, მაგრამ ვფიქრობ ვერავინ მისაყვედურებს, თუ ვიტყვი, რომ ჩვენ დიდ მნიშვნელობას ვანიჭებთ ჩვენი ურთიერთობის გაუმჯობესებას ამერიკის შეერთებულ შტატებთან, რადგან ჩვენი ქვეყნების ურთიერთობის გაუმჯობესებაზე ბევრად არის დამოკიდებული მსოფლიოს ყველა ხალხი — მთელი მსოფლიოს მშვიდობის განმტკიცება.

გაუმარჯოს სახელმწიფოთა მშვიდობიან თანაარსებობას!

გაუმარჯოს მშვიდობასა და ყველა ხალხის მეგობრობას!

ამხანაგ ნ. ს. ხრუშჩოვის სადღეგრძელო დიდი ყურადღებით მოისმინეს შეხვედრის მონაწილეებმა და არა ერთხელ დაუკრეს ტაში.

ნ. ს. ხრუშჩოვმა აგრეთვე გამარჯვება უსურვა გმირ მუშათა კლასს, კოლმეურნე გლეხობას, საბჭოთა ინტელიგენციას, ყველა ხალხის ძმურ თანამშრომლობას, მეგობრობას, საბჭოთა კავშირის კომუნისტურ პარტიას — მუშათა კლასის ტვინს, საბჭოთა პროფკავშირებს, კომკავშირს, საბჭოთა ქალებს, სახელოვან საბჭოთა არმიას.

შეხვედრის დროს სადღეგრძელო წარმოთქვა მოსკოვში დიპლომატიური კორპუსის მეთაურმა, შვეიცის ელჩმა როლფ რ. სულმანმა.

ახალი წლის შეხვედრის მონაწილეთათვის დიდი კონცერტი გაიმართა.

ახალი წლის შეხვედრა კრემლში გვიან ღამემდე გაგრძელდა.

(საკდესი).

რუსთაველ მეფოლადეთა

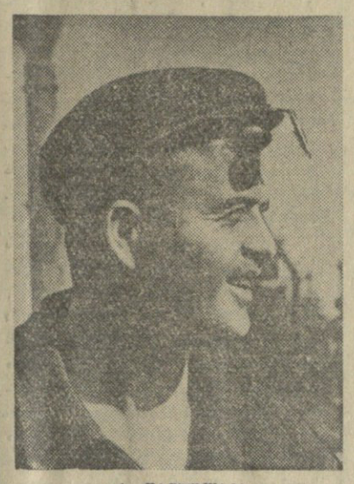

ა. ფანცულაია.

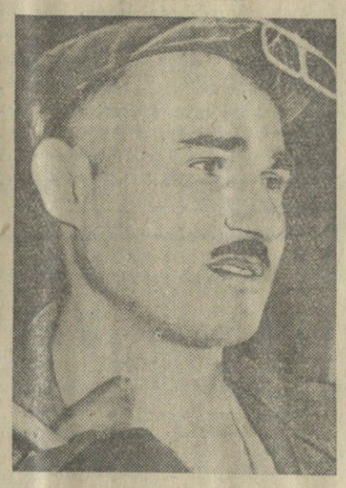

ი. ტაბატაძე.

შრომითი გამარჯვება

საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებისა და საქართველოს კომუნისტური პარტიის შექმნის 40 წლისთავის აღსანიშნავ სოციალისტურ შეჯიბრებაში რუსთაველმა მეტალურგებმა გადიდებული ვალდებულებანი იკისრეს — მათ 1961 წლის 25 თებერვალს ჩვენი ქვეყნისათვის გეგმის გადამეტებით უნდა მიეცათ ათასობით ტონა თუჯი, ფოლადი, ნაგლინი და მილები.

ჭარხნის წარმოების მუშაკებმა ვადაზე თითქმის ორი თვით ადრე — 29 დეკემბრისათვის შეასრულეს ნაკისრი ვალდებულებანი, ხოლო მთლიანი პროდუქციის გამოშვების წლიური საწარმოო პროგრამა 1960 წლის 11 დეკემბერს გაანაღდეს. პროდუქციის ხარისხის გაუმჯობესებისა და თვითღირებულების შემცირების შედეგად შვიდწლედის რესპუბლიკურ ფონდში შეტანილია 17 მილიონ მანეთზე მეტი, დაზოგილია 9 მილიონ კილოვატსაათზე მეტი ელექტროენერგია. მნიშვნელოვანი გადაჭარბებით შესრულდა შრომის ნაყოფიერების ზრდის, წარმოების ტექნიკური კულტურის ამაღლების, კადრების ზოგად-საგანმანათლებლო და ტექნიკური მომზადების გაუმჯობესების დარგში ნაკისრი ვალდებულებანი.

მიღწეულ წარმატებას ხელი შეუწყო მეფოლადეთა, მებრძმედეთა, მგლინავთა, საწარმოს მთელი კოლექტივის გმირულმა შრომამ. მარტო მარტენის № 1 ღუმელმა, რომელსაც სახელგანთქმულ ოსტატთა — ა. ფანცულაიას, გ. ბერეკაშვილის, ი. ტაბატაძისა და ზ. ყაველაშვილის კომუნისტური შრომის ბრიგადები ემსახურებიან, დავალების გადამეტებით გამოუშვა ათასობით ტონა ფოლადი. სამშობლოს ასობით ტონა ზეგეგმითი პროდუქცია მისცეს კომუნისტური შრომის ბრიგადებმა, რომლებსაც ვ. ძამაშვილი, ნ. კურატაშვილი, პ. ბენდიაშვილი და რ. რიჟამაძე ხელმძღვანელობენ. (საქდესი).

გ. ბერეკაშვილი.

ზ. ყაველაშვილი.

გმირობა მიენიჭათ

თვალსაჩინო წარმატებებისათვის, ცხელი უდაბნოს მეტად ძნელ პირობებში წყალთა მეურნეობის მშენებლობის მოწინავე გამოცდილების ფართოდ გამოყენებისა და ყარაყუმის არხის მშენებლობაზე გამოჩენილი შრომითი გმირობისათვის სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა სოციალისტური შრომის გმირის წოდება მიანიჭა ტანჩოლად **ბიპაშ ივოვს** — „ყარაყუმკიდრომშენის“ სამმართველოს მემანქანე-მექანიკოსატორეს, და ბითიდი **იაზოვსამედოვს** — „ყარაყუმკიდრომშენის“ სამმართველოს მებულდოზერეს.

ბრძანებულება

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა

შ. ი. ბანუყვაძის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაჯილდოების შესახებ

დაბადების ორმოცდაათი წლისთავთან დაკავშირებით და რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის განვითარებაში დამსახურებისათვის საქართველოს სსრ სოფლის მეურნეობის მინისტრი ამხ. შოთა ილარიონის-ძე **ბანუყვაძე** დაჯილდოდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
გ. ძოწენიძე

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
ზ. გელდიაშვილი

ქ. თბილისი, 1961 წლის 2 იანვარი.

სკოლას — ჩვენი ზრუნვა!

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსა და საქართველოს პროფესიულ კავშირთა რესპუბლიკურ საბჭოში

★

ამ დღეებში საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ და საქართველოს პროფესიულ კავშირთა რესპუბლიკურმა საბჭომ განიხილეს საკითხი 1960–61 სასწავლო წლისათვის რესპუბლიკის სკოლების, სკოლა-ინტერნატებისა და სადღეღამისო ჯგუფების საქმიანობის შესახებ.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ და საქართველოს პროფესიულ კავშირთა რესპუბლიკურმა საბჭომ აღნიშნეს, რომ 1960–1961 წლისათვის რესპუბლიკის სკოლების, სკოლა-ინტერნატებისა და სადღეღამისო დაწესებულებების საუკეთესოდ მოსამზადებლად გაშლილ სოციალისტური შეჯიბრებით ნაკისრ ვალდებულებათა შესრულების საქმეში განსაკუთრებით დიდი მუშაობა გასწიეს ჭიათურის რაიონის მშრომელებმა. გასულ წელს კოლმეურნეობებმა და შეფმა ორგანიზაციებმა თავიანთი სახსრებით რაიონში ააშენეს 5 ახალი სასკოლო შენობა, ხოლო 3 სასკოლო შენობას მალე დაამთავრებენ. ახსენებულ სასკოლო შენობებს მიაშენეს და დააშენეს 15 ოთახი, 62 სკოლას შენობას კი ეკეთებოდა კაპიტალური და მიმდინარე რემონტი. ამ ღონისძიებებისათვის დაიხარჯა 11 მილიონი მანეთი.

ამასთან ერთად მიმდინარე სასწავლო წლისათვის სკოლების, სკოლა-ინტერნატებისა და სადღეგრძელო დაწესებულებების მომზადების საქმეში იყო სერიოზული ნაკლოვანებებიც.

კაპიტალური და მიმდინარე რემონტის გეგმა არ შეუსრულებიათ ოზურგეთის ასს რესპუბლიკას, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქს, ქ. ჭიათურას, ახალქალაქის, ვანის, გეგეჭკორის, დუშეთის, ლენტეხის, მარნეულის, საჩხერის და სხვა რაიონებს. დგომ-ავჭის დამზადების გეგმა ვერ შეასრულეს ბათის ასს რესპუბლიკამ, ქ. ფოთმა, ქარელის, კასპის, ყვარლის, მესტიის, თიანეთის, წულუკიძის და სხვა რაიონებმა.

ტყვარჩელის, წალენჯიხის, ყაზბეგის ბოლნისის, თეთრი წყაროს, მცხეთის და ზოგიერთმა სხვა რაიონმა ვერ შეასრულა სახალხო მეურნეობის გეგმა საყოფილთაო სავალდებულო რვაწლიან სწავლებაში სასკოლო ასაკის ბავშვთა ჩაბმის შესახებ.

1960–1961 სასწავლო წლისათვის სკოლების, სკოლა-ინტერნატებისა და სადღეგრძელო დაწესებულებების მომზადების საქმეში საუკეთესო მაჩვენებლების გეგმა მოპოვებისათვის ჭიათურის რაიონს კვლავ მიეკუთვნა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსა და საქართველოს პროფესიულ კავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს გარდამავალი წითელი დროშა და ფულადი პრემია.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ და საქართველოს პროფესიულ კავშირთა რესპუბლიკურმა საბჭომ აღნიშნეს, რომ სკოლების მატერიალური ბაზის განვითარებისა და მიმდინარე სასწავლო წლისათვის საუკეთესოდ მოსამზადებლად თვალსაჩინო მუშაობაა შესრულებული ქ. ქუთაისში, მახარაძის, გორის, ზუგდიდის, ხიღნალის, ბათუმის, ლანჩხუთის, თელავის, გურჯაანის, ჩოხატაურის და სხვა რაიონებში.

ოზურგეთის ასსრ და აჭარის ასსრ მინისტრთა საბჭოებს, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ქალაქებისა და რაიონების მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების აღმასკომებს, საქართველოს სსრ განათლების, სამინისტროს, საქართველოს განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკურ კომიტეტს, პროფკავშირის საქალაქო, რაიონულ და ადგილობრივ კომიტეტებს დაევალათ უზრუნველყონ სოციალისტური შეჯიბრების შედეგად მოპოვებულ წარმატებათა შენარჩუნება და სკოლების სასწავლო მატერიალური ბაზის შემდგომი გაუმჯობესება. (საქდესი).

მის აღმატებულებას დოქტორ

ფიდელ კასტრო რუსს

კუბის რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრს

ძ. ჰავანა,

საბჭოთა ხალხის სახელით და პირადად ჩემი სახელით უაღრესად გულწრფელად გილოცავთ თქვენ, პატივცემულო ბატონო პრემიერ-მინისტრო, და თქვენი სახით სახელოვან კუბელ ხალხს ღირსშესანიშნავ თარიღს კუბის რესპუბლიკის ცხოვრებაში — კუბის სახალხო რესპუბლიკის გამარჯვების მე-2 წლისთავს, აგრეთვე ახალ წელს.

კუბელი ხალხი თავისი რევოლუციური მთავრობის მეთაურობით დიდი პატრიოტული და შრომითი აღმავლობის ვითარებაში ეგებება თავისი არსებობის მესამე წელს, როგორც დამოუკიდებელი, დემოკრატიული სახელმწიფო. ჩვენ, საბჭოთა ადამიანები, აღტაცებული ვართ ყველა კუბელი პატრიოტის სიმამაცით, გმირობით და ენთუზიაზმით, რომლებმაც ბრძოლა გაუმართეს რეაქციის ძალებს და დაუმტკიცეს იმპერიალისტ მტრებს, რომ არის მსოფლიოში ისეთი უძლეველი ძალა, როგორიცაა ხალხის ერთიანობა და მისი სიყვარული სამშობლოსადმი, რამაც დიდ ხალხად გადააქცია პატარა კუბის ხალხი.

გმირმა კუბამ უკვე შეიტანა ფასდაუდები წვლილი იმპერიალიზმისა და კოლონიალიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის საერთო საქმეში. მისი წარმატებები მთელი მსოფლიოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის წარმატებებია.

მე დიდი სიამოვნებით ვიგონებ ჩვენს გულითად შეხვედრებსა და გულწრფელ საუბრებს ნიუ-იორკში ჩვენი ქვეყნების ძმური მეგობრული ურთიერთობის შემდგომი განვითარების შესახებ, ჩვენი ღონისძიებების გაერთიანების შესახებ დედამიწაზე მშვიდობისა და პროგრესისათვის ბრძოლაში.

საბჭოთა ხალხი ამაყობს მეგობრობის, ნდობისა და ხელსაყრელი თანამშრომლობის ურთიერთობით. რომელიც ასე ნაყოფიერად ვითარდება ჩვენს ქვეყნებს შორის. კუბელ ხალხს შეუძლია მუდამ იქონიოს საბჭოთა ხალხის სოლიდარობისა და მხარდაჭერის იმედი თავისი დამოუკიდებლობისათვის, თავისუფლებისა და ეროვნული ეკონომიკის განვითარებისათვის ბრძოლაში.

დაე ახალი წელი კუბის რესპუბლიკის ცხოვრებაში იყოს ახალ შესანიშნავ წარმატებათა წელი სახელმწიფოებრივი, სამეურნეო და კულტურული მშენებლობის საქმეში. დაე ახალი წელი აღინიშნოს ჩვენი ქვეყნების მეგობრული ურთიერთობის შემდგომი განმტკიცებით, რომლებიც ყველა მშვიდობისმოყვარე ხალხთა მხარდამხარ იბრძვიან პროგრესისათვის, დემოკრატიისა და მშვიდობისათვის დედამიწაზე.

ახალ წელს გულითადად გისურვებთ, ჩემო ძვირფასო მეგობარო, პირად ბედნიერებას, ჯანმრთელობასა და წარმატებებს თქვენს დაუცხრომელ მოღვაწეობაში კუბელი ხალხის კეთილდღეობისა და აყვავებისათვის.

ნ. ხრუშჩოვი.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე.

მოსკოვი, კრემლი, 1960 წლის 31 დეკემბერი.

დეპეშა

ნ. ს. ხრუშჩოვისადმი

მოსკოვი, 31 დეკემბერი. (საქდესი). ყამირის მხარის პირველი პარტიული კონფერენციის დელეგატებმა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალურ კომიტეტში ნიკიტა სერგის-ძე ხრუშჩოვს გაუგზავნეს დეპეშა, რომელშიც მგზნებარე კომუნისტურ სალამს უთვლიან და უსურვებენ ჯანმრთელობასა და დიდხანს სიცოცხლეს ჩვენი საყვარელი სამშობლოს საკეთილდღეოდ.

ცხოვრებამ გვიჩვენა, წერენ დელეგატები, თუ რა ბრძნული და შორსმჭვრეტელი იყო, ნიკიტა სერგის-ძევ. თქვენი ინიციატივით მიღებული ისტორიული გადაწყვეტილება ყამირი და ნასვენი მიწების დიდი მასივების ათვისების შესახებ. მარტო ჩვენი მხარის რაიონებში ათვისებულია 18 მილიონი ჰექტარი ახალი მიწა. ახლა ყამირის მხარე გადაიქცა ჩვენი ქვეყნის უდიდეს ბეღლად. ყამირის ათვისებამდე ვიდი წლის მანძილზე რესპუბლიკის ჩრდილო ოლქებმა სახელმწიფოს ჩაბარეს 410 მილიონი ფუთი პური, ხოლო ყამირის ათვისების შემდეგ ასეთივე ვადაში მათ ჩვენს ქვეყანას მისცეს 3 მილიარდი ფუთი მარცვლეული.

ჩვენ კარგად გვესმის, ნათქვამია დეპეშაში, რომ ჯერ კიდევ ცოტა რამ გაკეთდა. ყამირის რეზერვებისა და შესაძლებლობათა უფრო სრული გამოყენება ჩვენი მხარის მთელი პარტიული ორგანიზაციის მთავარი ამოცანაა.

ამ მხარის კომუნისტებისა და ყველა მშრომელის სახელით კონფერენციის დელეგატები აღუთქვამენ პარტიის ცენტრალურ კომიტეტს, ნიკიტა სერგის-ძე ხრუშჩოვს, რომ ყამირის მხარე უახლოეს ხანში გადაიქცევა დიდად განვითარებული მრეწველობის, დიდი პურის, ხორცის, მატყლისა და რძის მხარედ. ემზადებიან რა ღირსეულად შეხვდნენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმს, ყამირის მხარის მშრომელები რაზმავენ მთელ თავიანთ ძალღონეს იმისათვის, რომ წარმატებით შეასრულონ ნაკისრი ვალდებულებანი, აჩაღებენ სოციალისტურ შეჯიბრებას შვიდწლედის მესამე წლის დავალებათა ვადამდე შესრულებისათვის.

ვ. ი. ლენინის ძეგლის საკონკურსო პროექტების განხილვა

გაიმართა ვ. ი. ლენინის ძეგლის, (რომელიც მოსკოვში აიგება) საუკეთესო პროექტისათვის კონკურსის ჟიურის საბჭოს საბოლოო სხდომა, კონკურსზე 16 პროექტი წარმოადგინეს მოსკოველმა, ლენინგრადელმა და კიეველმა მოქანდაკეებმა. ცნობილ ოსტატებთან ერთად ამ პროექტების შემუშავებაში აქტიური მონაწილეობა მიიღო ნიჭიერმა საბჭოთა ახალგაზრდობამაც.

ცალკეული ნამუშევრის ავტორმა შეძლო მიახლოებით გადაეწყვიტა ქალაქმშენებლობის ამოცანები და შეექმნა დიდი ლენინის — ადამიანის, ხალხის საქმისათვის მებრძოლის, ტრიბუნის, ბელადის სახე.

კონკურსის ჟიურიმ ყურადღებით განიხილა ყველა პროექტი და შეაფასა მათი სკულპტურულ-არქიტექტურული გადაწყვეტა.

ახალი წარმატება

შავი მეტალურგიის მუშაკებმა, რომლებიც აღფრთოვანებული ბრიან სკკპ XXI ყრილობისა და სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1960 წლის ივლისის პლენუმის ისტორიული გადაწყვეტილებებით, შვიდწლედის მეორე წელს ახალი წარმატებანი მოიპოვეს შავი მეტალურგიის განვითარებაში და წლიური გეგმა, რომელიც დადგენილი იყო უფრო მაღალ დონეზე, ვიდრე გათვალისწინებული იყო შვიდწლიანი გეგმის დავალებით 1960 წლისათვის, წარმატებით შეასრულეს 30 დეკემბერს მთელი მეტალურგიული ციკლის მიხედვით — თუჯის, ფოლადის გამოდნობა, ნაგლინის წარმოება. გასულ წელს თუჯის გამოდნობა შარშანდელთან შედარებით გაიზარდა 3,8 მილიონ ტონით, ფოლადისა — 5 მილიონი ტონით და მეტით, ნაგლინის წარმოება — თითქმის 4 მილიონი ტონით.

გრძელდება ლაოსში

ჰანოი, 1 იანვარი. (საქდესი). გუშინ ლაოსის მეფის მთავრობის ჯარებმა კაპიტან კონგ ლესს სარღლობით დაიკავეს მთელი ხეობა ლაოსის ჩრდილოეთ ნაწილის სიენგ-კუანგის პროვინციის სტრატეგიულად დიდმნიშვნელოვან რაიონში. მანამდე, იუწყება ვიეტნამის საინფორმაციო სააგენტო, მეფის ჯარებმა დაიკავეს მუონგ კასი, 34 კილომეტრზე ხეობის დასავლეთით.

ხეობის ცენტრალური ნაწილისათვის ბრძოლაში მემბოხეთა ბევრი ჯარისკაცი დაეხვა, ხოლო სხვები გაიქცნენ ჭალა სიენგ-კუანგის მიმართულებით. მთავრობის ჯარები დევნიან მოწინააღმდეგეს.

გუშინ რადიომ „პატეტ-ლაოს ხმამ“ გამოაქვეყნა ცნობა, რომ პატეტ-ლაოს მეორე ბატალიონმა გაანადგურა ფეთინოსავანის მემბოხეთა ბატალიონი და გაანთავისუფლა ჭალაჩი ნონგ-ხეტი.

ფეთის ჯარების ნაშთები გაიქცნენ. პატეტ-ლაოს ჯარები და ადგილობრივი პარტიზანები და მოლაშქრენი, რომლებიც მათ ეხმარებიან, დევნიან მოწინააღმდეგეს.

ლონდონი, 1 იანვარი. (საკდესი). როგორც რეიტერის სააგენტოს კორესპონდენტი ლაოსიდან იუწყება, დღეს მთავრობის ჯარებმა დაიკავეს ჭალაჭი სიენგ-კუანგი.

კუბის დიპლომატიური ურთიერთობა

ჰავანა, 2 იანვარი. (საქდესი). კუბის მინისტრთა საბჭომ მიიღო დეკრეტები დაამყაროს დიპლომატიური ურთიერთობა ვიეტნამის დემოკრატიულ რესპუბლიკასთან, მონღოლეთთან, ალბანეთთან, უნგრეთსა და მალის რესპუბლიკასთან.

მდგომარეობა კონგოში

ლონდონი, 1 იანვარი. (საკდესი). ბუთი თვითმფრინავი მობუტუს პარაშუტისტებით გაფრინდა გუშინ ლულუაბურგიდან კივუს პროვინციაში და ბელგიის სამეურნეო ტერიტორია რუანდა-ურუნდიში, იუწყება რეიტერის სააგენტოს კორესპონდენტი ლულუაბურგიდან.

ჩაზმს, რომელიც უსომბურის (რუანდა-ურუნდი) აეროდრომისაკენ წავიდა, მეთაურობს ვინმე კაპიტანი სატუ, რომელსაც ახლავს მობუტუს ერთ-ერთი უახლოესი ხელქვეითი დახვერის შეფი ივილარ პონგო.

კონგოელ მეამბოხეთა მეთაურს მობუტუს განზრახული აქვს ამირაგად სამხედრო ძალით დაამყაროს თავისი რეჟიმი კივუს პროვინციაში. ამ პროვინციის მოსახლეობამ მხარი დაუჭირა ლუმუმბას კანონიერ მთავრობას და ფუშავს სტენლივილზე მობუტუს ბანდების დაუყოვნებლივი სამხედრო გალაშქრების გეგმას. რისთვისაც მათ საყრდენ პუნქტებად უნდა გამოიყენებინათ ჭალაჭი ბუკავუ (კივუს პროვინცია) და ჭალაჭი კოკიაივილი (ეკვატორიული პროვინცია).

როგორც დღეშია სააგენტოების ცნობებიდან ჩანს, მობუტუ ახორციელებს მისი „მხსნელების“ მიერ შემუშავებულ გეგმას, რომლის მიხედვით რუანდა-ურუნდის ტერიტორია უნდა გამოიყენონ კივუს პროვინციაში ამ ჯარებზე თავდასხმისათვის, რომლებიც კანონიერი მთავრობის ერთგულნი არიან.

პარიზი, 2 იანვარი. (საკდესი). როგორც ფრანს პრესის სააგენტოს ლეოპოლდვილიდან ჩრდილოეთ კორესპონდენტი იუწყება, გუშინ საღამოს ჭალაჭ ბუკავუს (კივუს პროვინციის ადმინისტრაციული ცენტრი) მახლობლად ხელა იყო მობუტუს პარაშუტისტებსა და ლუმუმბას კანონიერი მთავრობისადმი ერთგულ ჯარებს შორის.

ნ. მანუკოვსკი მოუწოდებს:

გავაგრძოთ შეჯიბრება, ამხანაგო მექანიზატორებო!

მტკიცედ და სიხარულით, ძალღონით აღსავსენი შევეგებეთ ახალ წელს. შესანიშნავი საქმეებით აღინიშნა 1960 წელი. მან ბევრი დიდი წარმატება მოგვიტანა. ბევრი სასიხარულო დღე განიცადეს ვორონეჟის ოლქის ნოვაია უსმანის რაიონის კიროვის სახელობის კოლმეურნეობის მექანიზატორებმაც. 1960 წელს რომ ვეგებებოდით, პირველად შევქმენით ჩვენს კოლმეურნეობაში კომპლექსური სატრაქტორო ბრიგადა: 33 მექანიზატორის ხელში მოიყარა თავი კოლმეურნეობის ტექნიკამ. ჩვენ მოვიჩიხეს 2.500 ჰექტარი მიწა, გადმოგვცეს ყველა საჭირო მანქანა. სპეციალისტები დაგვეხმარნენ ყოველი კულტურის მოყვანის ტექნოლოგიური ქარტების შედგენაში. და საქმეც წინ წავიდა.

შარშან შევძელით მთლიანად მოგვეხდინა არა მარტო სიმინდის, არამედ ადგრეთვე სოფლის მეურნეობის სხვა კულტურების მოყვანის მექანიზაცია. ეს შესამჩნევად დაეტყო მიწათმოქმედების კულტურის გაუმჯობესებას. გაიზარდა შრომის ნაყოფიერება. ბრიგადამ შეასრულა თავისი ვალდებულება: თითოეულ ჰექტარზე მოვიწიეთ 130 ფუთი მარცვლეული. ჰექტარზე მოვიდა 360 ცენტნერი ნედლი ჩალა და 30 ცენტნერი მარცვალი სიმინდი. მაგრამ ჩვენ შევუდექით შრომის მექანიზაციას არა მარტო მეშინდვრეობაში, არამედ მეცხოველეობის ფერმებშიც. ეს ჩვენთვის ახალი, უჩვეულო საქმეა. დიდი გულმოდგინებით შევუდექით მას. ზოგიერთ მექანიზატორს მოუხდა ხელახლა ესწავლა, დაუფლებოდა მეცხოველეობის პროფესიებს.

მეღორეობის ფერმაში მოწყობილია მექანიზებული საკვებსაამქრო. იქ დგას ახალი მანქანები, დამონტაჟებულია მექანიზებული საკვებსარიგებელი. სავსებით მექანიზებულია ისეთი შრომატევადი პროცესები, როგორიცაა საკვების მომზადება და დარიგება. თუ წინათ საკვების დარიგებას 4-5 საათი სჭირდებოდა, ახლა ვაკუუმური საკვებურების ავსებაზე 40-45 წუთი იხარჯება. ფერმის მექანიზაციამდე გასუქების საქმეზე 16 კაცი მუშაობდა. ახლა ამ მუშაობას ოთხი კაცი ართმევს თავს.

დიდი ცვლილებანი მოხდა სარძეო სასაქონლო ფერმაშიც. სადღაა ხელით წველა. იგი შეცვალა ელექტროსაწველმა აპარატებმა. ახლა ერთი მწველავი 10-12 ძროხას კი არ უვლის, როგორც წინათ იყო, არამედ 50 ძროხას. 20 მწველავის ნაცვლად ფერმაში მხოლოდ 5 კაცი მუშაობს. კომპლექსურმა მექანიზაციამ ხელი შეუწყო შრომის ხარჯების შემცირებას. რძის თვითღირებულება ერთიორად შემცირდა, ხოლო ხორცისა — თითქმის 2,5-ჯერ.

სასიხარულოა იმის შეგნება, რომ ჩვენს გამოცდილებას კომპლექსური მექანიზაციის დანერგვაში ასობით და ათასობით მექანიზატორი ეუფლება. ახლა უკვე იშვიათია ისეთი ოლქი, რომელსაც არ ჰქონდეს სასოფლო სამეურნეო სამუშაოთა კომპლექსური მექანიზაციის შესანიშნავი მაგალითები. ჩვენი მაგალითის მიხედვით, ვორონეჟის ოლქში შექმნილია კომპლექსური მექანიზაციის 50-ზე მეტი სატრაქტორო ბრიგადა, ეწყობა 150 მექანიზებული ფერმა.

ზოგიერთი მექანიზატორი არა მარტო სწავლობს და იზიარებს ჩვენს გამოცდილებას, არამედ უფრო შორს მიდის. მთელი ჩვენი ქვეყანა იცნობს ვორონეჟელი ტრაქტორისტების დიმიტრი კოსენკოს და თექდორე ბონდარენკოს შესანიშნავ თაოსნობას (ვორობიოვკის რაიონის კოლმეურნეობა „პირველი მაისი“). მათ ორივემ მოიყვანეს 26 ათასი ცენტნერი ჰარხალი. სახელი და დიდება ამ შესანიშნავ ნოვატორებს.

ბევრი რამ გაკეთდა და მაინც ეს მხოლოდ დასაწყისია დიდი მუშაობისა. კომპლექსური მექანიზაცია ჩვენი სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ხვალინდელი დღეა. ჩვენ ამოცანად ვისახავთ კომპლექსური მექანიზაციის მეურნეობად გადავაქციოთ ჩვენი კოლმეურნეობა და ამას კიდევაც მივაღწევთ.

იანვარში შეიკრიბება სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმი. ჩვენ მოუთმენლად ველით მის გახსნას.

დიდ იმედს გამყარებთ შვიდწლედის მესამე წელზე. იგი უნდა გახდეს სასოფლო სამეურნეო წარმოებაში ტექნიკის შემდგომი მასობრივი დანერგვის წელი. დაე ყველგან, სადაც კი შეიძლება, აღამიანი მანქანამ შეცვალოს, გაიზარდოს და გამრავლდეს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ნოვატორთა სახელოვანი არმია.

ახალი წლის ამ დიდმნიშვნელოვან დღეებში უაღრესად გულთბილ, გულითად სალამს ვუძღვნი და ყოველივე სიკეთეს ვუსურვებ ჩემს მეგობრებს — პარტნიორებს შეჯიბრებაში: წარჩინებულ უკრაინელ ნოვატორს ალექსანდრე ვასილის ძე გიტალოვს, კრასნოდარის მხარის ნოვაია ტიტაროვკის რაიონის კოლმეურნეობა „ყუბანის“ კომპლექსური ბრიგადის ბრიგადირს გაბრიელ კუზმასძე უაატის, ქართველ მექანიზატორებს მიხეილ გიბიშვილსა და გიორგი თინაშვილს, კრასნოიარსკის მხარის მინუსინსკის რაიონის სტალინის სახელობის კოლმეურნეობის სატრაქტორო ბრიგადის ბრიგადირს მიხეილ ფილიპოვს. მოდით მეგობრებო, განვაგრძოთ ჩვენი ცოცხალი, შემოქმედებითი შეჯიბრება 1961 წელს. სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ყველა დარგის აღმავლობაში მოპოვებული ახალი მიღწევებით გავახაროთ საყვარელი სამშობლო, მშობლიური კომუნისტური პარტია, ჩვენი საბჭოთა მთავრობა ნიკიტა სერგის ძე ხრუშჩოვის მეთაურობით.

ნ. მანუკოვსკი,
კიროვის სახელობის კოლმეურნეობის სატრაქტორო ბრიგადის ბრიგადირი, სოციალისტური შრომის გმირი.

ვორონეჟის ოლქი.

ახალი ელექტრონული ხელსაწყოები

ჟღუბანის სპეციალურმა საკონსტრუქტორო ბიურომ შეიმუშავა რამდენიმე ახალი ელექტრონული ხელსაწყო ჩაის ტენიანობის ექსპრესული კონტროლისათვის მისი დამუშავების სხვადასხვა სტადიებში.

ხშირად ჩაის ფოთოლი, რომელიც მოაქვთ ფაბრიკების მისაღებ პუნქტებში, წვიმით ან ნამითაა დასველებული. ტენიანობის პროცენტის სწორი შეფასებისათვის შექმნილია ხელსაწყო, რომელიც განსაზღვრავს ჩაის ფოთლის ზედაპირის ტენიანობას. ეს ხელსაწყო საშუალებას იძლევა ტენიანობა გაზომონ 3-4 წუთში, მისი გამოყენება არ მოითხოვს სპეციალურ ცოდნას და იძლევა მაჩვენებლების საჭირო სიზუსტეს.

ჩაის შინაგანი ტენიანობის განსაზღვრისათვის, რომელსაც არსებითი მნიშვნელობა აქვს ტექნოლოგიური პროცესის შემდგომი წარმოებისათვის, შექმნილია ახალი ხელსაწყო. ეს ტენსაზომი ემყარება ინფრაწითელ გახმობას და საშუალებას იძლევა ანალიზი მოხდეს 15 წუთში.

ნახევრად ფაბრიკატისა და მზა ჩაის ტენიანობის განსაზღვრის მეთოდი, რომელსაც ამჟამად გამოიყენებენ, შესაძლებლობას არ აძლევს ტექნოლოგებს დროულად მოახდინონ გავლენა ტექნოლოგიურ პროცესზე. ანალიზისათვის საჭიროა უკეთეს შემთხვევაში ორი-სამი საათი. ამ ნაკლოვანების აღმოსაფხვრელად შეშუშავებულია მესამე ხელსაწყო — ჩაის ელექტრონული ტენსაზომი, რომელშიც გამოყენებულია ელექტრონული ვისა და ნახევრადგამტარი ტექნიკის უკანასკნელი მიღწევანი.

ჩაის ტენიანობის განსაზღვრის ახალი ხელსაწყოები ხელს უწყობენ ჩაის ტრანსპორტაციისა და მისი ხარისხის გაუმჯობესებას. (საქინფორმი).

პროდუქტების სიუხვისათვის

თეთრი წყარო, 31 დეკემბერი. (საქინფორმი). ახალი წლის, შვიდწლედის მესამე წლის დაწყების მიზნით შეჯიბრების თეთრი წყაროს რაიონის სოფლის მეურნეობის მუშაკებმა თავიანთი ნაყოფიერი შრომის შედეგები. რა საამაყო წარმატებებს მიაღწიეს მათ! დიდად გაიზარდა მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოება, ამაღლდა სოფლის მეურნეობის მთელი რიგი კულტურების მოსავლიანობა. რაიონის მშრომელებმა სახელმწიფოს მიყიდეს 2.661 ტონა ხორცი. ეს ორნახევარჯერ და კიდევ უფრო მეტია გეგმასთან შედარებით, ხოლო მნიშვნელოვნად მეტი, ვიდრე აღებული ვალდებულებით იყო გათვალისწინებული.

რაიონმა გეგმის გადაჭარბებით სახელმწიფოს მიყიდა 1.100 ტონა რძე და ნახევარ მილიონზე მეტი კვერცხი.

გადაჭარბებით შესრულდა აგრეთვე სახელმწიფოსათვის მატყლის, ყურძნის, ხილის, კარტოფილის, ბოსტნეულისა და სოფლის მეურნეობის სხვა პროდუქტების მიყიდვის წლიური გეგმები.

ახალი ფული

სიხარულით და ხალისით შეხვდნენ მშრომელები ახალ წელს, იგი კომუნიზმის მშენებელთა დიად საქმეებს გვიწინასწარმეტყველებს.

მას თითქოს მხარდამხარ მიჰყვება ახალი საბჭოთა მანეთიც. იგი საგონებლად გაიზარდა და განმტკიცდა. ამიტომაც ჩვენი ადამიანები პირველი დღიდანვე ახალი ფულის მიღებას ამჯობინებენ. ახალი ფული სახმარად მოხერხებულია. ადამიანები გაღიმებულნი უჩვენებენ ერთმანეთს ახალ მონეტებს და გაცხოველებით საუბრობენ.

პირველ იანვარს თბილისელები მხიარულად ისვენებდნენ, სახელმწიფო ბანკის თბილისის საქალაქო განყოფილების მუშაკებს კი ამ დღეს დიდი და დაძაბული მუშაობა ჰქონდათ. დილის 8 საათიდან განყოფილებაში შეუდგნენ სავაჭრო, სატრანსპორტო ორგანიზაციებისა და კავშირგაბმულობის განყოფილებებისათვის ახალი ფულის მიცემას. ამავე დროს წარმოებდა ძველი ფულის შეცვლა ახლით. მაგალითად, მთავარმა ფოსტამტმა 720 ათასი მანეთი ძველი ფული 72 ათას მანეთ ახალ ფულზე შეცვალა. ქალაქის ტრამვაის, ტროლეიბუსისა და ავტობუსებისათვის გაიცა 2,000 მანეთი ხურდა ფული.

— ფულის გადაცვლით, — ამბობს სახელმწიფო ბანკის თბილისის საქალაქო განყოფილების მმართველი მ. ბოჭორიშვილი, — მკვეთრად იზრდება ლითონის ფულის მიმოქცევა. უამრავი ხურდა ფულის ხელით გადათვლა ძნელია, ამიტომ ჩვენს განყოფილებაში დადგმულია ხურდა ფულის გადასათვლელი ოთხი მანქანა. ეს მანქანები ფულს იღებენ დიდი ტომრებიდან, რომლებიც 1,000 მანეთის ხურდა ფულს შეიცავენ, და უფრო პატარა პარკებში ანაწილებენ, დათვლას მცირე დრო სჭირდება, თანხა კი აბსოლუტურად ზუსტი გამოდის. ქალაქში მოწყობილია ძველი ფულის ახალზე გადასაცვლელი 70 პუნქტი. ამ პუნქტებში გუშინ დილით მიიღეს ახალი ფული სახელმწიფო ბანკის რაიონული განყოფილებებიდან.

რეპორტაჟი

ერთ-ერთი ასეთი პუნქტი, რომელიც მოწყობილია საქართველოს ვ. ი. ლენინის სახელობის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის შენობაში, გუშინ დავათვალიერეთ. სალაროში ყველა ნომუშის ახალი ფული იყო. მოლარე სოფიო მახარაძე ძველ ფულს სწრაფად ითვლიდა და ჭახ ფულს აძლევდა მომსვლელებს, რომელთა შორის იყვნენ ლექტორები, სტუდენტები და მომიჯნავე სახლების მცხოვრებნი.

გაცხოველებით მიმდინარეობდა საბაღწლო ვაჭრობა სამრეწველო და სასურსათო საქონლის მაღაზიებში.

მარჯანიშვილის ქუჩაზე ცენტრალური უნივერმაღი სავსეა ხალხით. თაროებზე ბევრი საქონელია — ტანისამოსი, ფეხსაცმელი, შალისა და აბრეშუმის ქსოვილები. ვიტრინასთან მყიდველები აკვირდებიან საქონლის ღირებულებას, რომლებზეც ნაჩვენებია ახალი ფასები.

მაგრამ ყველაზე მეტი მყიდველია გასტრონომიულ მაღაზიებში, განსაკუთრებით საკონდიტრო სექციებში.

თბილგასტრონომის № 15 დიდ მაღაზიაში პლეხანოვის პროსპექტზე გაცხოველებული ვაჭრობა იყო, მაღაზიაში დიდი ასორტიმენტით ჰქონდათ საქონელი — ძეხვეული, ყველი, კარაქი, დვინო, არაყი და საკონდიტრო ნაწარმი, უამრავი კამფეტი, ტორტები და სხვა ტკბილეული. მარტო გუშინ მაღაზიამ მოსახლეობას ახალი ფულით 4.000 მანეთის კვების პროდუქტები მიჰყიდა.

გვიან ღამემდე მუშაობდნენ მაღაზიები. გაცხოველებული ვაჭრობა იყო. ხალხი საჭირველს იძენდა ახალი წლის დღეებისათვის.

ვლ. გინზბურგი.

* * *

სურათებზე 1. თბილგასტრონომის № 15 მაღაზიაში. 2. სახელმწიფო ბანკის თბილისის საქალაქო განყოფილების მთავარ სალაროში მოლარეები შ. ხხირტლაძე და მ. იაგორაშვილი ცალკე პარკებში ანაწილებენ ხურდა ფულს. 3. გადასაცვლელ პუნქტზე საქართველოს ლენინის სახელობის სახელმწიფო პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში. ფოტო ავტორისა.

აკადემია იზრდება

გაიმართა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის საერთო კრება, მიძღვნილი ახალი ნამდვილი წევრების არჩევნებისადმი. ფარული კენჭისყრის შედეგად საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსებად არჩეული არიან:

მათემატიკურ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა განყოფილებაში: თბილისის ა. რაზმაძის სახელობის მათემატიკის ინსტიტუტის განყოფილების ხელმძღვანელი ნ. პ. ვეკუა (მათემატიკა), თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კათედრების გამგეები გ. ს. ჭოლოშვილი (მათემატიკა), შ. ე. მიქელაძე (გამოთვლითი ტექნიკა), თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკის ფაკულტეტის დეკანი ვ. ი. მამასახლისოვი (ფიზიკა). პ. მელიქიშვილის სახელობის ქიმიის ინსტიტუტის დირექტორი გ. ვ. ციციშვილი (ქიმია), გეოლოგიური ინსტიტუტის დირექტორი ვ. დ. გამყრელიძე (გეოლოგია), მოსკოვის პროგნოზების ცენტრალური ინსტიტუტის განყოფილების ხელმძღვანელი თ. შ. დავითაია (გეოგრაფია);

ბიოლოგიის მეცნიერებათა განყოფილებაში: ბოტანიკის ინსტიტუტის განყოფილების ხელმძღვანელი ვ. ლ. მენაბდე (ბოტანიკა);

მედიცინის მეცნიერებათა განყოფილებაში: თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილე ი. ი. ტაბიშვილი (ექსპერიმენტული მედიცინა), თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის კათედრების გამგეები პ. პ. ძამპარაძე (ექსპერიმენტული მედიცინა), ვ. ს. ასათიანი (ბიოქიმია);

ტექნიკის მეცნიერებათა განყოფილებაში: მეტალურგიის ინსტიტუტის დირექტორი შ. ნ. თავაძე (მეტალურგია), სამშენებლო საქმის ინსტიტუტის განყოფილების ხელმძღვანელი ო. დ. ონიაშვილი (სამშენებლო მექანიკა);

საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილებაში: საქართველოს მწერალთა კავშირის გამგეობის პირველი მდივანი პოეტი ი. ბ. აბაშიძე, შ. რუსთველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტის განყოფილების ხელმძღვანელი ა. ბ. ბარამიძე (ქართული ლიტერატურის ისტორია), საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტის მოვალეობის შემსრულებელი ი. ს. დოლიძე (სამართლის ისტორია), ი. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიის ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილე ბ. ა. მელიქიშვილი (ძველი ისტორია); თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი გ. ნ. ჯიბლაძე (ლიტერატურათმცოდნეობა).

ინდუსტრიული გიგანტი

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის შესახვედრად

თბილისის ცენტრიდან ზუსტად ერთი საათი დრო სჭირდება სწრაფმავალ სამარშრუტო ავტობუსს, რომ კაცი მიიყვანოს საქართველოს სოფლის მეურნეობის ახალი ინდუსტრიული სიმაყის — სასოფლო-სამეურნეო მანქანათა მშენებელი ქარხნის ტერიტორიამდე, თუმცა ეს ადგილიც ახლა ქალაქის ფარგლებში შედის.

სულ რამდენიმე წლის წინათ აქ შიშველი ველი იყო. მაგრამ აი იგი სამგორის სარწყავი სისტემის ერთ-ერთმა არხმა გადაკვეთა და წყალმა არა მარტო ველი გააცოცხლა, არა მარტო მცენარეებს აწოვა ძუძუ და ყვავილებით აფერადა მიდამო, არამედ მტკიცე დასაბამი მისცა ამ რაიონში ინდუსტრიული საწარმოს განვითარებასაც.

ჩვენი დიდჭალაშის ახალი ინდუსტრიული საწარმოების გასაშენებლად უფრო ხელსაყრელი ადგილის გამონახვა ძნელია, რკინიგზის სიახლოვე, ველის სიღრმე, ქალაქის მასობრივი საცხოვრებელი უბნებისაგან ზომიერად დაშორება, ტიბილური წყლის სიუხვე, — ყოველივე ამან შექმნა შესაძლებლობა, რომ საქართველოს სოფლის მეურნეობის ახალი ინდუსტრიული სიამაყისათვის — სასოფლო-სამეურნეო მანქანათამშენებლო დიდი ქარხნისათვის საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის საბჭოს აქ მიეჩინა ადგილი.

მუშაობს ახლა ეს ქარხანა, გამართულად მუშაობს და 1961 წელს რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობას უმზადებს საჭიროებს — საბჭოთა კონსტრუქტორების მიერ შექმნილსა და ამ ქარხნის მუშების მიერ განხორციელებულ ისეთ კონებამაბვალურ მანქანებს, რომლებიც დიდად გაახარებენ მესაქონლეობის ფერმების მუშებს, ვაზის მყნობელებს, მებაღეებსა და მათზე არანაკლებ ჩვენს მეჩაიეებს.

მოეხერხებინა იმისა, რომ ეს ქარხანა ახალი საწარმოა, ჯერ არა აქვს დიდი ტრადიციები, განიცდის საწარმოო ფარეხობისა და ტექნოლოგიური მოწყობილობის პარკის სიმცირეს, ქარხნის კოლექტივმა თავდადებული, შეწყობილი მუშაობით მაინც შეძლო 1960 წლის საწარმოო გეგმის დაძლევა. ადრევე შესრულება, საამაყო საწარმოო მაჩვენებლების მოპოვება. სოციალისტური შეჯიბრებით ნაკისრი 25 დეკემბრის ნაცვლად წლიური საწარმოო დავალება აქ 20 დეკემბრისათვის შესასრულებლად. ამავე რიცხვისათვის წლიური გეგმის გადამეტებით გამოუშვეს ათეულ ათასობით მანეთის პროდუქცია. პროდუქციის თვითღირებულების შემცირებით მიიღეს 1 მილიონი მანეთი ზედეგმოთი ეკონომია.

სასოფლო-სამეურნეო მანქანების მშენებლებმა აითვისეს და 1961 წელს უშვებენ სამი ახალი სახის სასოფლო-სამეურნეო მანქანას, ხოლო მეოთხე მანქანა ათვისების პროცესშია.

საბაღწლო ნობათს წარმოადგენს საკვებ-საფქვავი მანქანა. ეს მანქანა დაუფასებელია მესაქონლეობის ფერმაში. მისი საშუალებით შეიძლება ჩალა, თივა, ნედლი ბალახი, სამინდოს ტარო, ჭარხალი და სანქონის ყველა სხვა სახის საკვები დაჭუცმაცდეს ისე, რომ საქონელმა იგი ხალისით შეჭამოს. დაჭუცმაცებულ ჩალს ღეროს საქონელი დიდად ეტანება. შეიძლება ეს საკვები მანქანას ფაფად გავაკეთებინოთ, ასეთი საკვები-საფქვავი მანქანების პირველი პარტია უკვე გამოშვებულია, მანქანებს დიდი წარმატებით იყენებენ მესაქონლეობისა და მეფრინველეობის ფერმებში.

ვნიშვნელოვანია სამყნობი ნახევარტომატი, ამ მანქანის შექმნის საჭიროება დაკავშირებულია საქართველოში მევენახეობის გაფართოების დიდ ამოცანასთან, ვენახების გასაშენებლად ახალი ჯიშთობების ათვისებასთან. წარმოიდგინეთ მარტო საგორის სარწყავი სისტემის სიგრძეებზე — ათეულ ათასობით ჰექტარზე ვენახების გაშენების დაჩქარებას რაოდენ დიდი სახალხო-სამეურნეო მნიშვნელობა აქვს. ამ მნიშვნელობას უკეთ გარკვევით გრძნობენ თბილისელი მებაღეები, რომელთაც შემოდგომით ყოველთვის აქვთ საშუალება, რომ სუფრა ახალი ყურძნით დაიშვენონ. გაივლის ცოტა დრო, და ყურძნის სიუხვე კიდევ უფრო საგრძნობი გახდება, მაგრამ ამისათვის საჭიროა ვენახის გაშენება ახალ ჯიშთობებზე, გაიაფდებენ მევენახეები ამ ამოცანის შესრულებას. გამოიყენებენ ვაზის სამყნობ ნახევარავტომატებს.

მეაბრეშუმეებისათვის საჭიროა თუთის ხის პლანტაციები, ხოლო აბრეშუმის ჭიის მოვლაში ყველაზე შრომატევადი სამუშაო თუთის ხეზე ფოთლის კრეფა და თუთის ხის ყლორტების გაცლაა. დიდხანს ფიქრობდნენ და დიდი შრომა გასწიეს ჩვენმა კონსტრუქტორებმა მეაბრეშუმეებისათვის ამ მხრივ დახმარების გასაწევად. შრომას და დახარჯულ ენერგიას ფუჭად არ ჩაუვლია. უკვე შექმნილია თუთის ხის ფოთლის და ყლორტებსაცლელი მანქანა-აპარატი, რომლის სერიულ გამოშვებას ამ ქარხნის კოლექტივი ახლა იწყებს.

ამ ქარხნის კოლექტივს კარგად აქვს შეგნებული თავისი მისია და მოვალეობა საქართველოს ეროვნული სიამაყის — ჭართული ჩაის კულტურისა და მეურნეობის წინაშე.

— სულ ცოტა დახმარებაც რომ გაგვწიონ მეჩაიეებს, — ამბობს ქარხნის დირექტორი, პროფესიით მექანიკოსი ივანე ჭიჭუნაშვილი, — პატარა ხელშეწყობაც რომ აღმოვუჩინოთ,—ეს იქნებოდა ჩვენი შრომის გამორთლება, ღირსებისა და სახელის ამაღლება. ამიტომ როდი უნდა ეუცხოვოს კაცს, რომ როცა ჩაის მეურნეობისათვის მანქანების შესაქმნელად ნახაზებს მივიღებთ ხოლმე, მთელი კოლექტივი, ყველა პროფესიის და ყველა თანამდებობის ჩვენი მუშაკი ცდილობს დაარჩაროს ეს საქმე, სანამშიდან შესრულოს თავისი ხვედრი სამუშაო მთელი თავისი ცოდნა, ოსტატობა, გამოცდილება ჩაჩქოთის ჩაის პლანტაციებში სამუშაოდ გასაყვანი მანქანების შექმნაში.

ქარხანაში გვიამბეს და დიდი პატივისცემის გრძნობით აღნიშნეს ის თავდადებული, პატრიოტული ენთუზიაზმით აღსავსე შრომა, რომელსაც ეწევიან ზენკლები არჩილ ციხისელი, ივანე ნარხოვი და რობ. ჯანიევი, ლითონმსხმელი გივი გერმანოზაშვილი და მღარავი ვლადიმერ ჩრაისკოვი, ხარატი ევგენი პავლოვსკი და მათი საწარმოო უბნის უფროსი ინჟინერი არშაის ღარიბიანი ჩაის ბუჩქის საკულტივაციო მკვებავი მანქანის შესაქმნელად.

საკულტივაციო მკვებავი მანქანის საშუალებით ხორციელდება ჩაის ბუჩქის კულტივაცია და ამასთან ერთდროულად სასუქის შეტანა ნაადაგში. იგი წარმოადგენს სამთო ტრაქტორის (თვითმავალი შასის) საკიდ აპარატს.

მაგრამ მარტო ამით როდი შემოფარგლეს თავიანთი მხარდაჭერა და დახმარება მეჩაიეებისადმი საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო მანქანების მშენებლებმა.

ჩაის მეურნეობაში ყველაზე შრომატევადი სამუშაო ჩაის ფოთლის კრეფაა. ვინ მოთვლის, რამდენი ენერგია დაიხარჯა, რამდენი შემოქმედებითი ძალა მოხმარდა ჩაის ფოთლის კრეფის მექანიზაციის განხორციელებას და მხოლოდ ახლა, მრავალი წლის ძიებისა და შრომის შემდეგ, სხვადასხვა საკრეფი მანქანების შექმნისა და გადაკეთების შემდეგ შეიძლება ითქვას, რომ მიღწეულია ერთგვარად დამაკმაყოფილებელი შედეგი, შექმნილია ისეთი მანქანები, რომლებმაც ასე თუ ისე გაამართლეს თავისი დანიშნულება.

ქარხნის კოლექტივს დაევალა ჩაის კრეფის მომავალი სეზონისათვის გამოუშვას და მეჩაიეებს მიაწოდოს ათობით ცალი ჩაის ფოთლის საკრეფი საკიდი მანქანა. ქარხანაში არავის აეშვებს, რომ ეს დავალებაც პირნათლად იქნება შესრულებული.

ახალი წლიდან მანქანათმშენებლებს სხვა დიდი ამოცანებიც ეკისრებათ. ჩაის საკრეფი მანქანა თვითმავალი შასის „სშ-8 გ“-ს საკიდი აპარატია. მაშასადამე, საჭიროა საკიდ-საკრეფ აპარატთან ერთად მეჩაიეებს ეძლეთ თვითმავალი შასიც, რომელიც იგივე სამთო ტრაქტორია.

გვინდა ერთი მიღწევაც აღვნიშნოთ: ქარხნის კოლექტივმა შეძლო ტრაქტორის (თვითმავალი შასი — „სშ-8 გ“) თვითღირებულების შემცირება 14.000 მანეთით.

— 1961 წელი უნდა გადავაქციოთ ჩვენი საწარმოს გაფართოების, გამოშვებული პროდუქციის მოცულობის ზრდის, წარმოების კულტურის შემდგომი ამაღლების წელიწადად, — ამბობს საწარმოს ხელმძღვანელი ამხ. ჟიჟუნაშვილი.

ასობით სამთო ტრაქტორს, ასევე ასობით ჩაის საკრეფ-საკიდ მანქანებს, 200 ცალ კულტივატორ-მკვებავს, 100 ცალ საკვებ-საფქვავ მანქანას მიიღებენ მომდევნო წელს სოფლის მეურნეები ამ ქარხნის კოლექტივისაგან. გარდა ამისა, აქ შეიდგებიან ყველა ახლად ათვისებული მანქანების სერიულ გამოშვებას, მოგვცემენ 4 მილიონი მანეთის სათადარიგო ნაწილებს ნავთობსაბურღო პაბერძღილების გათხრისათვის, 3 მილიონი მანეთის სათადარიგო ნაწილებს დიზელებისათვის და ა. შ.

ქარხნის კოლექტივის სასახელოდ უნდა ითქვას, რომ ზემოთ ჩამოთვლილი მანქანების ყველა საჭირო დეტალს წარმოებაში ამზადებენ, ეს დიდი საწარმოო გამარჯვებაა, რომელიც ქარხნის კოლექტივმა ძალიან მოკლე დროში მოიპოვა.

ქარხანას აქვს თავისი სიძნელეები. აკლია მუშა-ხელი. კადრებით საწარმოს დაკომპლექტება ჩვენში სიძნელეს არ წარმოადგენს, მაგრამ სად წაიყვანონ ეს მუშები, სად მიუჩინონ მათ ბინა, როდისაც მშენებლები დაუშვებენ საზანტის იჩენენ ამ ქარხნის მახლობლად მუშათა საცხოვრებელი უბნის გაშენებაში. საქართველოს სახალხო მეურნეობის საბჭომაც იცის და მანქანათმშენებლობის მისმა სამმართველომაც, რომ ამ უბანში შარშან 11 თვეში მშენებლებმა სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოთა გეგმა მხოლოდ 38,1 პროცენტით შეასრულეს და კაპიტალდაბანდების თანხა აუთვისებელი დატოვეს.

ახლა რა მდგომარეობაა? მუშათა ერთი ნაწილი ქალაქიდან მრავალი ათეული კილომეტრის მანძილზე დადის, მეორე ნაწილი — სოფლიდან ელექტრონულ სოფელ მარტყოფიდან და, ცხადია, ასეთი დაშორებული ადგილებიდან მომსვლელთა შრომის ნაყოფიერება ისეთი არ იქნება, როგორიც უნდა იყოს.

ქარხანა მუშაობს, მაგრამ მისი მშენებლობა გრძელდება. სამწუხაროდ არც სამრეწველო მშენებლობა მომდინარეობს დამაკმაყოფილებლად. 1960 წელს 11 თვეში 2.800 ათასი მანეთის ნაცვლად ძლივს 1.039 ათასი მანეთი ათვისებულ. თუ ასეთი ტემპით გაგრძელდა საქარხნო კორპუსების მშენებლობა, საეჭვოა ამ ქარხნის სრული სიმძლავრით ამუშავება მოხერხდეს დამქმული ვადისათვის.

საქართველოს ეს სასოფლო-სამეურნეო მანქანათმშენებლო ქარხანა ჩვენი მრავალდარგოვანი სოფლის მეურნეობის ინდუსტრიული სიამაყეა. მეტი დახმარება სჭირდება მას, რათა მრავალი საწარმოო საჩუქრები მიეძღვნას მშობლიური რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობას შრომატევადი პროცესების მექანიზაციისათვის, შვიდწლედის ვადამდე და გადაჭარბებით შესრულებისათვის.

ზ. ჯამასკიშვილი,
დ. ლომთაძე.

* * *

სურათზე: მექანიკურ-ამწყობი უბნის უფროსი ინჟინერი ა. ღარიბიანი (მარცხნიდან მეორე) მოწინავე ამწყობ-ზეინკლებს რ. ჯანიევს, ვ. მაქსიმოვს, ა. ციხისელს და ნ. დიკუნოვს აცნობს ახალი სასოფლო-სამეურნეო მანქანის ნახაზებს.

ფოტო შ. ჩხეტიანისა.

თეორიული კონფერენცია

ამ დღეებში პარტიის თერჯოლის რაიკომმა გამართა თეორიული კონფერენცია თემაზე: „ვინც არ მუშაობს, ის არც ჭამს“. მოხსენებით გამოვიდა თერჯოლის მშრომელთა დეპუტატების რაისაბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე ამხ. შ. ფერულაშვილი. ს. თურქაძემ, ვ. რობაქიძემ, ა. ღიბრაძემ, გ. კიკნაძემ, ვ. ნემსაძემ, ა. გველესიანმა წაიკითხეს შემდეგი თანამოხსენებები: „თავისი შრომის შედეგებით წარმოების მუშაკის მატერიალური დაინტერესების ლენინური პრინციპი“; „შრომისადმი მატერიალური და მორალური სტიმულების შეხამება კომუნიზმის გაშლილი მშენებლობის პერიოდში“; „საზოგადოებრივი და პირადი ინტერესების შეხამება სოციალიზმის დროს“; „სწავლების შრომასთან შეერთება და შრომისადმი კომუნისტური დამოკიდებულების აღზრდა ახალგაზრდობაში“; „კომუნისტური შრომის ბრიგადის მუშაობის გამოცდილება“; „შრომისათვის თავის ამოდებელთა წინააღმდეგ ბრძოლა რაიონში“.

სიტყვით გამოვიდა თბილისის ა. ს. პუშკინის სახელობის პედაგოგიური ინსტიტუტის პოლიტეკონომიის კათედრის გამგე, დოცენტი რ. წულუკიძე.

კონფერენციის მუშაობა შეაჯამა საქართველოს კპ თერჯოლის რაიკომის პირველმა მდივანმა პ. სახეჩიძემ.

ი. კუტალაძე.

ВЕЛИКОЛЕПНЫЙ ПОДАРОК ДЛЯ ВАШИХ ДЕТЕЙ

Выпущен в свет новый, 31 выпуск популярной серии книг «Библиотека „Огонька“». Это — сборник рассказов и повестей Виктора Драгунского.

Виктор Драгунский — один из самых любимых детских писателей. Его книги с большим интересом читают и взрослые. Они учат ребят быть честными, смелыми, добрыми, правдивыми, верными товарищами.

Рассказы и повести, вошедшие в сборник, написаны в разное время. Одни из них — о приключениях Дениски Кораблева, другие — о ребятах, которые живут рядом с Дениской, учатся в одной школе, играют в одном дворе. Среди героев книги — и Мишка Слонов, и Генка Пузырь, и Алик Рыбаков, и Юра Коршунов, и Наташа Ростова, и Ксюша Горбунова, и Верочка Потапова, и Лена Ивина, и Галя Ивина, и Ирочка Ивина, и Ленка Пантелеева, и Ленка Ковалева, и Ленка Ларионова, и Ленка Ленина, и Ленка Сталина, и Ленка Маленкова, и Ленка Берия, и Ленка Хрущева, и Ленка Брежнева, и Ленка Косыгина, и Ленка Подгорного, и Ленка Суслова, и Ленка Шелепина, и Ленка Полянского, и Ленка Мазурова, и Ленка Шелеста, и Ленка Кириленко, и Ленка Демичева, и Ленка Фурцевой, и Ленка Екатериной Второй, и Ленка Петра Первого, и Ленка Ивана Грозного, и Ленка Ивана Калиты, и Ленка Ивана Третьего, и Ленка Ивана Четвертого, и Ленка Ивана Пятого, и Ленка Ивана Шестого, и Ленка Ивана Седьмого, и Ленка Ивана Восьмого, и Ленка Ивана Девятого, и Ленка Ивана Десятого, и Ленка Ивана Одиннадцатого, и Ленка Ивана Двенадцатого, и Ленка Ивана Тринадцатого, и Ленка Ивана Четырнадцатого, и Ленка Ивана Пятнадцатого, и Ленка Ивана Шестнадцатого, и Ленка Ивана Семнадцатого, и Ленка Ивана Восемнадцатого, и Ленка Ивана Девятнадцатого, и Ленка Ивана Двадцатого, и Ленка Ивана Двадцать Первого, и Ленка Ивана Двадцать Второго, и Ленка Ивана Двадцать Третьего, и Ленка Ивана Двадцать Четвертого, и Ленка Ивана Двадцать Пятого, и Ленка Ивана Двадцать Шестого, и Ленка Ивана Двадцать Седьмого, и Ленка Ивана Двадцать Восьмого, и Ленка Ивана Двадцать Девятого, и Ленка Ивана Тридцатого, и Ленка Ивана Тридцать Первого, и Ленка Ивана Тридцать Второго, и Ленка Ивана Тридцать Третьего, и Ленка Ивана Тридцать Четвертого, и Ленка Ивана Тридцать Пятого, и Ленка Ивана Тридцать Шестого, и Ленка Ивана Тридцать Седьмого, и Ленка Ивана Тридцать Восьмого, и Ленка Ивана Тридцать Девятого, и Ленка Ивана Сорокового, и Ленка Ивана Сорок Первого, и Ленка Ивана Сорок Второго, и Ленка Ивана Сорок Третьего, и Ленка Ивана Сорок Четвертого, и Ленка Ивана Сорок Пятого, и Ленка Ивана Сорок Шестого, и Ленка Ивана Сорок Седьмого, и Ленка Ивана Сорок Восьмого, и Ленка Ивана Сорок Девятого, и Ленка Ивана Пятидесятого, и Ленка Ивана Пятьдесят Первого, и Ленка Ивана Пятьдесят Второго, и Ленка Ивана Пятьдесят Третьего, и Ленка Ивана Пятьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Пятьдесят Пятого, и Ленка Ивана Пятьдесят Шестого, и Ленка Ивана Пятьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Пятьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Пятьдесят Девятого, и Ленка Ивана Шестидесятого, и Ленка Ивана Шестьдесят Первого, и Ленка Ивана Шестьдесят Второго, и Ленка Ивана Шестьдесят Третьего, и Ленка Ивана Шестьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Шестьдесят Пятого, и Ленка Ивана Шестьдесят Шестого, и Ленка Ивана Шестьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Шестьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Шестьдесят Девятого, и Ленка Ивана Семидесятого, и Ленка Ивана Семьдесят Первого, и Ленка Ивана Семьдесят Второго, и Ленка Ивана Семьдесят Третьего, и Ленка Ивана Семьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Семьдесят Пятого, и Ленка Ивана Семьдесят Шестого, и Ленка Ивана Семьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Семьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Семьдесят Девятого, и Ленка Ивана Восьмидесятого, и Ленка Ивана Восемьдесят Первого, и Ленка Ивана Восемьдесят Второго, и Ленка Ивана Восемьдесят Третьего, и Ленка Ивана Восемьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Восемьдесят Пятого, и Ленка Ивана Восемьдесят Шестого, и Ленка Ивана Восемьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Восемьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Восемьдесят Девятого, и Ленка Ивана Девяностого, и Ленка Ивана Девяносто Первого, и Ленка Ивана Девяносто Второго, и Ленка Ивана Девяносто Третьего, и Ленка Ивана Девяносто Четвертого, и Ленка Ивана Девяносто Пятого, и Ленка Ивана Девяносто Шестого, и Ленка Ивана Девяносто Седьмого, и Ленка Ивана Девяносто Восьмого, и Ленка Ивана Девяносто Девятого, и Ленка Ивана Сотого, и Ленка Ивана Сто Первого, и Ленка Ивана Сто Второго, и Ленка Ивана Сто Третьего, и Ленка Ивана Сто Четвертого, и Ленка Ивана Сто Пятого, и Ленка Ивана Сто Шестого, и Ленка Ивана Сто Седьмого, и Ленка Ивана Сто Восьмого, и Ленка Ивана Сто Девятого, и Ленка Ивана Сто Десятого, и Ленка Ивана Сто Одиннадцатого, и Ленка Ивана Сто Двенадцатого, и Ленка Ивана Сто Тринадцатого, и Ленка Ивана Сто Четырнадцатого, и Ленка Ивана Сто Пятнадцатого, и Ленка Ивана Сто Шестнадцатого, и Ленка Ивана Сто Семнадцатого, и Ленка Ивана Сто Восемнадцатого, и Ленка Ивана Сто Девятнадцатого, и Ленка Ивана Стодвадцатого, и Ленка Ивана Стодвадцать Первого, и Ленка Ивана Стодвадцать Второго, и Ленка Ивана Стодвадцать Третьего, и Ленка Ивана Стодвадцать Четвертого, и Ленка Ивана Стодвадцать Пятого, и Ленка Ивана Стодвадцать Шестого, и Ленка Ивана Стодвадцать Седьмого, и Ленка Ивана Стодвадцать Восьмого, и Ленка Ивана Стодвадцать Девятого, и Ленка Ивана Стотридцатого, и Ленка Ивана Стотридцать Первого, и Ленка Ивана Стотридцать Второго, и Ленка Ивана Стотридцать Третьего, и Ленка Ивана Стотридцать Четвертого, и Ленка Ивана Стотридцать Пятого, и Ленка Ивана Стотридцать Шестого, и Ленка Ивана Стотридцать Седьмого, и Ленка Ивана Стотридцать Восьмого, и Ленка Ивана Стотридцать Девятого, и Ленка Ивана Стосорокового, и Ленка Ивана Сторок Первого, и Ленка Ивана Сторок Второго, и Ленка Ивана Сторок Третьего, и Ленка Ивана Сторок Четвертого, и Ленка Ивана Сторок Пятого, и Ленка Ивана Сторок Шестого, и Ленка Ивана Сторок Седьмого, и Ленка Ивана Сторок Восьмого, и Ленка Ивана Сторок Девятого, и Ленка Ивана Стопятидесятого, и Ленка Ивана Стопятьдесят Первого, и Ленка Ивана Стопятьдесят Второго, и Ленка Ивана Стопятьдесят Третьего, и Ленка Ивана Стопятьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Стопятьдесят Пятого, и Ленка Ивана Стопятьдесят Шестого, и Ленка Ивана Стопятьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Стопятьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Стопятьдесят Девятого, и Ленка Ивана Стошестидесятого, и Ленка Ивана Стошестьдесят Первого, и Ленка Ивана Стошестьдесят Второго, и Ленка Ивана Стошестьдесят Третьего, и Ленка Ивана Стошестьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Стошестьдесят Пятого, и Ленка Ивана Стошестьдесят Шестого, и Ленка Ивана Стошестьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Стошестьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Стошестьдесят Девятого, и Ленка Ивана Стосемидесятого, и Ленка Ивана Стосемьдесят Первого, и Ленка Ивана Стосемьдесят Второго, и Ленка Ивана Стосемьдесят Третьего, и Ленка Ивана Стосемьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Стосемьдесят Пятого, и Ленка Ивана Стосемьдесят Шестого, и Ленка Ивана Стосемьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Стосемьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Стосемьдесят Девятого, и Ленка Ивана Стовосьмидесятого, и Ленка Ивана Стовосемьдесят Первого, и Ленка Ивана Стовосемьдесят Второго, и Ленка Ивана Стовосемьдесят Третьего, и Ленка Ивана Стовосемьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Стовосемьдесят Пятого, и Ленка Ивана Стовосемьдесят Шестого, и Ленка Ивана Стовосемьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Стовосемьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Стовосемьдесят Девятого, и Ленка Ивана Стодевяностого, и Ленка Ивана Стодевяносто Первого, и Ленка Ивана Стодевяносто Второго, и Ленка Ивана Стодевяносто Третьего, и Ленка Ивана Стодевяносто Четвертого, и Ленка Ивана Стодевяносто Пятого, и Ленка Ивана Стодевяносто Шестого, и Ленка Ивана Стодевяносто Седьмого, и Ленка Ивана Стодевяносто Восьмого, и Ленка Ивана Стодевяносто Девятого, и Ленка Ивана Тысячного, и Ленка Ивана Тысяча Первого, и Ленка Ивана Тысяча Второго, и Ленка Ивана Тысяча Третьего, и Ленка Ивана Тысяча Четвертого, и Ленка Ивана Тысяча Пятого, и Ленка Ивана Тысяча Шестого, и Ленка Ивана Тысяча Седьмого, и Ленка Ивана Тысяча Восьмого, и Ленка Ивана Тысяча Девятого, и Ленка Ивана Тысяча Десятого, и Ленка Ивана Тысяча Одиннадцатого, и Ленка Ивана Тысяча Двенадцатого, и Ленка Ивана Тысяча Тринадцатого, и Ленка Ивана Тысяча Четырнадцатого, и Ленка Ивана Тысяча Пятнадцатого, и Ленка Ивана Тысяча Шестнадцатого, и Ленка Ивана Тысяча Семнадцатого, и Ленка Ивана Тысяча Восемнадцатого, и Ленка Ивана Тысяча Девятнадцатого, и Ленка Ивана Тысяча Двадцатого, и Ленка Ивана Тысяча Двадцать Первого, и Ленка Ивана Тысяча Двадцать Второго, и Ленка Ивана Тысяча Двадцать Третьего, и Ленка Ивана Тысяча Двадцать Четвертого, и Ленка Ивана Тысяча Двадцать Пятого, и Ленка Ивана Тысяча Двадцать Шестого, и Ленка Ивана Тысяча Двадцать Седьмого, и Ленка Ивана Тысяча Двадцать Восьмого, и Ленка Ивана Тысяча Двадцать Девятого, и Ленка Ивана Тысяча Тридцатого, и Ленка Ивана Тысяча Тридцать Первого, и Ленка Ивана Тысяча Тридцать Второго, и Ленка Ивана Тысяча Тридцать Третьего, и Ленка Ивана Тысяча Тридцать Четвертого, и Ленка Ивана Тысяча Тридцать Пятого, и Ленка Ивана Тысяча Тридцать Шестого, и Ленка Ивана Тысяча Тридцать Седьмого, и Ленка Ивана Тысяча Тридцать Восьмого, и Ленка Ивана Тысяча Тридцать Девятого, и Ленка Ивана Тысяча Сорокового, и Ленка Ивана Тысяча Сорок Первого, и Ленка Ивана Тысяча Сорок Второго, и Ленка Ивана Тысяча Сорок Третьего, и Ленка Ивана Тысяча Сорок Четвертого, и Ленка Ивана Тысяча Сорок Пятого, и Ленка Ивана Тысяча Сорок Шестого, и Ленка Ивана Тысяча Сорок Седьмого, и Ленка Ивана Тысяча Сорок Восьмого, и Ленка Ивана Тысяча Сорок Девятого, и Ленка Ивана Тысяча Пятидесятого, и Ленка Ивана Тысяча Пятьдесят Первого, и Ленка Ивана Тысяча Пятьдесят Второго, и Ленка Ивана Тысяча Пятьдесят Третьего, и Ленка Ивана Тысяча Пятьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Тысяча Пятьдесят Пятого, и Ленка Ивана Тысяча Пятьдесят Шестого, и Ленка Ивана Тысяча Пятьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Тысяча Пятьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Тысяча Пятьдесят Девятого, и Ленка Ивана Тысяча Шестидесятого, и Ленка Ивана Тысяча Шестьдесят Первого, и Ленка Ивана Тысяча Шестьдесят Второго, и Ленка Ивана Тысяча Шестьдесят Третьего, и Ленка Ивана Тысяча Шестьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Тысяча Шестьдесят Пятого, и Ленка Ивана Тысяча Шестьдесят Шестого, и Ленка Ивана Тысяча Шестьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Тысяча Шестьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Тысяча Шестьдесят Девятого, и Ленка Ивана Тысяча Семидесятого, и Ленка Ивана Тысяча Семьдесят Первого, и Ленка Ивана Тысяча Семьдесят Второго, и Ленка Ивана Тысяча Семьдесят Третьего, и Ленка Ивана Тысяча Семьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Тысяча Семьдесят Пятого, и Ленка Ивана Тысяча Семьдесят Шестого, и Ленка Ивана Тысяча Семьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Тысяча Семьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Тысяча Семьдесят Девятого, и Ленка Ивана Тысяча Восьмидесятого, и Ленка Ивана Тысяча Восемьдесят Первого, и Ленка Ивана Тысяча Восемьдесят Второго, и Ленка Ивана Тысяча Восемьдесят Третьего, и Ленка Ивана Тысяча Восемьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Тысяча Восемьдесят Пятого, и Ленка Ивана Тысяча Восемьдесят Шестого, и Ленка Ивана Тысяча Восемьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Тысяча Восемьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Тысяча Восемьдесят Девятого, и Ленка Ивана Тысяча Девяностого, и Ленка Ивана Тысяча Девяносто Первого, и Ленка Ивана Тысяча Девяносто Второго, и Ленка Ивана Тысяча Девяносто Третьего, и Ленка Ивана Тысяча Девяносто Четвертого, и Ленка Ивана Тысяча Девяносто Пятого, и Ленка Ивана Тысяча Девяносто Шестого, и Ленка Ивана Тысяча Девяносто Седьмого, и Ленка Ивана Тысяча Девяносто Восьмого, и Ленка Ивана Тысяча Девяносто Девятого, и Ленка Ивана Двухтысячного, и Ленка Ивана Две Тысячи Первого, и Ленка Ивана Две Тысячи Второго, и Ленка Ивана Две Тысячи Третьего, и Ленка Ивана Две Тысячи Четвертого, и Ленка Ивана Две Тысячи Пятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Шестого, и Ленка Ивана Две Тысячи Седьмого, и Ленка Ивана Две Тысячи Восьмого, и Ленка Ивана Две Тысячи Девятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Десятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Одиннадцатого, и Ленка Ивана Две Тысячи Двенадцатого, и Ленка Ивана Две Тысячи Тринадцатого, и Ленка Ивана Две Тысячи Четырнадцатого, и Ленка Ивана Две Тысячи Пятнадцатого, и Ленка Ивана Две Тысячи Шестнадцатого, и Ленка Ивана Две Тысячи Семнадцатого, и Ленка Ивана Две Тысячи Восемнадцатого, и Ленка Ивана Две Тысячи Девятнадцатого, и Ленка Ивана Две Тысячи Двадцатого, и Ленка Ивана Две Тысячи Двадцать Первого, и Ленка Ивана Две Тысячи Двадцать Второго, и Ленка Ивана Две Тысячи Двадцать Третьего, и Ленка Ивана Две Тысячи Двадцать Четвертого, и Ленка Ивана Две Тысячи Двадцать Пятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Двадцать Шестого, и Ленка Ивана Две Тысячи Двадцать Седьмого, и Ленка Ивана Две Тысячи Двадцать Восьмого, и Ленка Ивана Две Тысячи Двадцать Девятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Тридцатого, и Ленка Ивана Две Тысячи Тридцать Первого, и Ленка Ивана Две Тысячи Тридцать Второго, и Ленка Ивана Две Тысячи Тридцать Третьего, и Ленка Ивана Две Тысячи Тридцать Четвертого, и Ленка Ивана Две Тысячи Тридцать Пятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Тридцать Шестого, и Ленка Ивана Две Тысячи Тридцать Седьмого, и Ленка Ивана Две Тысячи Тридцать Восьмого, и Ленка Ивана Две Тысячи Тридцать Девятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Сорокового, и Ленка Ивана Две Тысячи Сорок Первого, и Ленка Ивана Две Тысячи Сорок Второго, и Ленка Ивана Две Тысячи Сорок Третьего, и Ленка Ивана Две Тысячи Сорок Четвертого, и Ленка Ивана Две Тысячи Сорок Пятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Сорок Шестого, и Ленка Ивана Две Тысячи Сорок Седьмого, и Ленка Ивана Две Тысячи Сорок Восьмого, и Ленка Ивана Две Тысячи Сорок Девятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Пятидесятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Пятьдесят Первого, и Ленка Ивана Две Тысячи Пятьдесят Второго, и Ленка Ивана Две Тысячи Пятьдесят Третьего, и Ленка Ивана Две Тысячи Пятьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Две Тысячи Пятьдесят Пятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Пятьдесят Шестого, и Ленка Ивана Две Тысячи Пятьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Две Тысячи Пятьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Две Тысячи Пятьдесят Девятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Шестидесятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Шестьдесят Первого, и Ленка Ивана Две Тысячи Шестьдесят Второго, и Ленка Ивана Две Тысячи Шестьдесят Третьего, и Ленка Ивана Две Тысячи Шестьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Две Тысячи Шестьдесят Пятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Шестьдесят Шестого, и Ленка Ивана Две Тысячи Шестьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Две Тысячи Шестьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Две Тысячи Шестьдесят Девятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Семидесятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Семьдесят Первого, и Ленка Ивана Две Тысячи Семьдесят Второго, и Ленка Ивана Две Тысячи Семьдесят Третьего, и Ленка Ивана Две Тысячи Семьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Две Тысячи Семьдесят Пятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Семьдесят Шестого, и Ленка Ивана Две Тысячи Семьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Две Тысячи Семьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Две Тысячи Семьдесят Девятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Восьмидесятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Восемьдесят Первого, и Ленка Ивана Две Тысячи Восемьдесят Второго, и Ленка Ивана Две Тысячи Восемьдесят Третьего, и Ленка Ивана Две Тысячи Восемьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Две Тысячи Восемьдесят Пятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Восемьдесят Шестого, и Ленка Ивана Две Тысячи Восемьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Две Тысячи Восемьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Две Тысячи Восемьдесят Девятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Девяностого, и Ленка Ивана Две Тысячи Девяносто Первого, и Ленка Ивана Две Тысячи Девяносто Второго, и Ленка Ивана Две Тысячи Девяносто Третьего, и Ленка Ивана Две Тысячи Девяносто Четвертого, и Ленка Ивана Две Тысячи Девяносто Пятого, и Ленка Ивана Две Тысячи Девяносто Шестого, и Ленка Ивана Две Тысячи Девяносто Седьмого, и Ленка Ивана Две Тысячи Девяносто Восьмого, и Ленка Ивана Две Тысячи Девяносто Девятого, и Ленка Ивана Трехтысячного, и Ленка Ивана Три Тысячи Первого, и Ленка Ивана Три Тысячи Второго, и Ленка Ивана Три Тысячи Третьего, и Ленка Ивана Три Тысячи Четвертого, и Ленка Ивана Три Тысячи Пятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Шестого, и Ленка Ивана Три Тысячи Седьмого, и Ленка Ивана Три Тысячи Восьмого, и Ленка Ивана Три Тысячи Девятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Десятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Одиннадцатого, и Ленка Ивана Три Тысячи Двенадцатого, и Ленка Ивана Три Тысячи Тринадцатого, и Ленка Ивана Три Тысячи Четырнадцатого, и Ленка Ивана Три Тысячи Пятнадцатого, и Ленка Ивана Три Тысячи Шестнадцатого, и Ленка Ивана Три Тысячи Семнадцатого, и Ленка Ивана Три Тысячи Восемнадцатого, и Ленка Ивана Три Тысячи Девятнадцатого, и Ленка Ивана Три Тысячи Двадцатого, и Ленка Ивана Три Тысячи Двадцать Первого, и Ленка Ивана Три Тысячи Двадцать Второго, и Ленка Ивана Три Тысячи Двадцать Третьего, и Ленка Ивана Три Тысячи Двадцать Четвертого, и Ленка Ивана Три Тысячи Двадцать Пятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Двадцать Шестого, и Ленка Ивана Три Тысячи Двадцать Седьмого, и Ленка Ивана Три Тысячи Двадцать Восьмого, и Ленка Ивана Три Тысячи Двадцать Девятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Тридцатого, и Ленка Ивана Три Тысячи Тридцать Первого, и Ленка Ивана Три Тысячи Тридцать Второго, и Ленка Ивана Три Тысячи Тридцать Третьего, и Ленка Ивана Три Тысячи Тридцать Четвертого, и Ленка Ивана Три Тысячи Тридцать Пятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Тридцать Шестого, и Ленка Ивана Три Тысячи Тридцать Седьмого, и Ленка Ивана Три Тысячи Тридцать Восьмого, и Ленка Ивана Три Тысячи Тридцать Девятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Сорокового, и Ленка Ивана Три Тысячи Сорок Первого, и Ленка Ивана Три Тысячи Сорок Второго, и Ленка Ивана Три Тысячи Сорок Третьего, и Ленка Ивана Три Тысячи Сорок Четвертого, и Ленка Ивана Три Тысячи Сорок Пятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Сорок Шестого, и Ленка Ивана Три Тысячи Сорок Седьмого, и Ленка Ивана Три Тысячи Сорок Восьмого, и Ленка Ивана Три Тысячи Сорок Девятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Пятидесятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Пятьдесят Первого, и Ленка Ивана Три Тысячи Пятьдесят Второго, и Ленка Ивана Три Тысячи Пятьдесят Третьего, и Ленка Ивана Три Тысячи Пятьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Три Тысячи Пятьдесят Пятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Пятьдесят Шестого, и Ленка Ивана Три Тысячи Пятьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Три Тысячи Пятьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Три Тысячи Пятьдесят Девятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Шестидесятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Шестьдесят Первого, и Ленка Ивана Три Тысячи Шестьдесят Второго, и Ленка Ивана Три Тысячи Шестьдесят Третьего, и Ленка Ивана Три Тысячи Шестьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Три Тысячи Шестьдесят Пятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Шестьдесят Шестого, и Ленка Ивана Три Тысячи Шестьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Три Тысячи Шестьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Три Тысячи Шестьдесят Девятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Семидесятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Семьдесят Первого, и Ленка Ивана Три Тысячи Семьдесят Второго, и Ленка Ивана Три Тысячи Семьдесят Третьего, и Ленка Ивана Три Тысячи Семьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Три Тысячи Семьдесят Пятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Семьдесят Шестого, и Ленка Ивана Три Тысячи Семьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Три Тысячи Семьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Три Тысячи Семьдесят Девятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Восьмидесятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Восемьдесят Первого, и Ленка Ивана Три Тысячи Восемьдесят Второго, и Ленка Ивана Три Тысячи Восемьдесят Третьего, и Ленка Ивана Три Тысячи Восемьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Три Тысячи Восемьдесят Пятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Восемьдесят Шестого, и Ленка Ивана Три Тысячи Восемьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Три Тысячи Восемьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Три Тысячи Восемьдесят Девятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Девяностого, и Ленка Ивана Три Тысячи Девяносто Первого, и Ленка Ивана Три Тысячи Девяносто Второго, и Ленка Ивана Три Тысячи Девяносто Третьего, и Ленка Ивана Три Тысячи Девяносто Четвертого, и Ленка Ивана Три Тысячи Девяносто Пятого, и Ленка Ивана Три Тысячи Девяносто Шестого, и Ленка Ивана Три Тысячи Девяносто Седьмого, и Ленка Ивана Три Тысячи Девяносто Восьмого, и Ленка Ивана Три Тысячи Девяносто Девятого, и Ленка Ивана Четырехтысячного, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Первого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Второго, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Третьего, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Четвертого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Пятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Шестого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Седьмого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Восьмого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Девятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Десятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Одиннадцатого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Двенадцатого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Тринадцатого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Четырнадцатого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Пятнадцатого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Шестнадцатого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Семнадцатого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Восемнадцатого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Девятнадцатого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Двадцатого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Двадцать Первого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Двадцать Второго, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Двадцать Третьего, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Двадцать Четвертого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Двадцать Пятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Двадцать Шестого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Двадцать Седьмого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Двадцать Восьмого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Двадцать Девятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Тридцатого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Тридцать Первого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Тридцать Второго, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Тридцать Третьего, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Тридцать Четвертого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Тридцать Пятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Тридцать Шестого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Тридцать Седьмого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Тридцать Восьмого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Тридцать Девятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Сорокового, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Сорок Первого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Сорок Второго, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Сорок Третьего, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Сорок Четвертого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Сорок Пятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Сорок Шестого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Сорок Седьмого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Сорок Восьмого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Сорок Девятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Пятидесятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Пятьдесят Первого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Пятьдесят Второго, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Пятьдесят Третьего, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Пятьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Пятьдесят Пятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Пятьдесят Шестого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Пятьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Пятьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Пятьдесят Девятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Шестидесятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Шестьдесят Первого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Шестьдесят Второго, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Шестьдесят Третьего, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Шестьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Шестьдесят Пятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Шестьдесят Шестого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Шестьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Шестьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Шестьдесят Девятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Семидесятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Семьдесят Первого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Семьдесят Второго, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Семьдесят Третьего, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Семьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Семьдесят Пятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Семьдесят Шестого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Семьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Семьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Семьдесят Девятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Восьмидесятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Восемьдесят Первого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Восемьдесят Второго, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Восемьдесят Третьего, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Восемьдесят Четвертого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Восемьдесят Пятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Восемьдесят Шестого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Восемьдесят Седьмого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Восемьдесят Восьмого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Восемьдесят Девятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Девяностого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Девяносто Первого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Девяносто Второго, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Девяносто Третьего, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Девяносто Четвертого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Девяносто Пятого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Девяносто Шестого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Девяносто Седьмого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Девяносто Восьмого, и Ленка Ивана Четыре Тысячи Девяносто Девятого, и Ленка Ивана Пятитысячного, и Ленка Ивана Пять Тысяч Первого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Второго, и Ленка Ивана Пять Тысяч Третьего, и Ленка Ивана Пять Тысяч Четвертого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Пятого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Шестого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Седьмого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Восьмого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Девятого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Десятого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Одиннадцатого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Двенадцатого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Тринадцатого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Четырнадцатого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Пятнадцатого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Шестнадцатого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Семнадцатого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Восемнадцатого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Девятнадцатого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Двадцатого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Двадцать Первого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Двадцать Второго, и Ленка Ивана Пять Тысяч Двадцать Третьего, и Ленка Ивана Пять Тысяч Двадцать Четвертого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Двадцать Пятого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Двадцать Шестого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Двадцать Седьмого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Двадцать Восьмого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Двадцать Девятого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Тридцатого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Тридцать Первого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Тридцать Второго, и Ленка Ивана Пять Тысяч Тридцать Третьего, и Ленка Ивана Пять Тысяч Тридцать Четвертого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Тридцать Пятого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Тридцать Шестого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Тридцать Седьмого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Тридцать Восьмого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Тридцать Девятого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Сорокового, и Ленка Ивана Пять Тысяч Сорок Первого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Сорок Второго, и Ленка Ивана Пять Тысяч Сорок Третьего, и Ленка Ивана Пять Тысяч Сорок Четвертого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Сорок Пятого, и Ленка Ивана Пять Тысяч Сорок Шестого, и Ленка Ивана

ხალხის მეგობარი

8 აპრილიცვალა ხალხის მეგობარი, რუსეთის გამოჩენილი ოფთალმოლოგი—ლეონარდ ლეოპოლდის-ძე ჰირშმანი,—ალე იუწყებოდა გაზეთებში უკრაინის სსრ ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატი 1921 წლის 3 იანვარს.

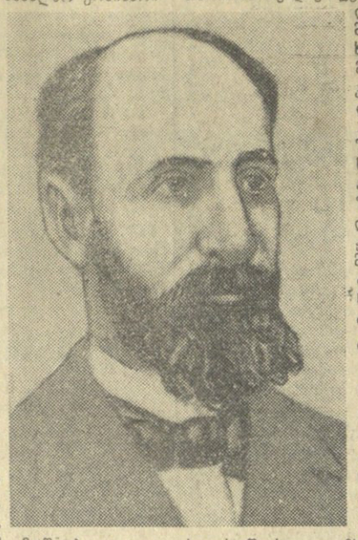

მართლაც ლ. ჰირშმანი მთელი თავისი ხანგრძლივი სიცოცხლის მანძილზე უანგაროდ ემსახურებოდა თავის ხალხს, იბრძოდა მათი სიცოცხლის გახანგრძლივების ათვის.

იგი დაიბადა 1839 წლის 13 მარტს. 16 წლისა იყო, რომ ოჭროს მედლით დაამთავრა ხარკოვის გიმნაზია და შევიდა ხარკოვის უნივერსიტეტში. 1861 წლიდან თითქმის ხუთი წლის განმავლობაში ლ. ჰირშმანი საზღვარგარეთ იმყოფებოდა. ის მენდა გამოჩენილ მეცნიერთა ლექციებს, მუშაობდა და თეორიულ ცოდნას განამტკიცებდა საუკეთესო ლაბორატორიებში პრაქტიკული მუშაობით.

1866 წელს ლ. ჰირშმანი ხარკოვს დაბრუნდა. ამ პერიოდისათვის ხარკოვის უნივერსიტეტში ოფთალმოლოგიის კურსი ცალკე არ იკითხებოდა. ლ. ჰირშმანმა 1868 წელს დისერტაციის დაცვის შემდეგ მიაღწია იმას, რომ ოფთალმოლოგია გამოეყოთ თეორიული ქირურგიიდან. მალე ლ. ჰირშმანმა შექმნა ცალკე კლინიკა და მუშაობდა პროფესორის თანამდებობაზე.

1905 წელს სტუდენტთა მღელვარების შემდეგ ლ. ჰირშმანს შეატყვეს მოუხდა რუსეთის სახალხო განათლების მინისტრთან გლაზოვთან, რის გამოც იძულებული იყო თანამდებობიდან გადამდგარიყო.

1906 წელს ხარკოვის საქალაქო სათათბიროში ავადმყოფებმა შეიტანეს წინადადება, რომ ჰირშმანი დარჩენილიყო ხარკოვში, შეექმნათ მისთვის თვალის კლინიკა. ეს წინადადება მიღებულ იქნა. 1908 წელს ხარკოვში გაიხსნა თვალის საავადმყოფო. ამ საავადმყოფოში ჰირშმანი მოღვაწეობდა სიკვდილამდე. ამჟამად ამ შენობაში მოთავსებულია პროფესორ ლ. ჰირშმანის სახელობის ოფთალმოლოგიის ინსტიტუტი.

მთელი რიგი გამოჩენილი ოფთალმოლოგები, რომლებიც მოღვაწეობდნენ მთელ რუსეთში. მათ რიცხვში იყვნენ ჩვენი თანამემამულენი გ. ტარსაიძე, პროფესორი ვ. მუსხელიშვილი და ექიმი ა. თოფურიძე.

პროფესორი ჰირშმანი აქტიურ მონაწილეობას იღებდა საზოგადოებრივ ცხოვრებაში. იყო იმ დროს ხარკოვში არსებულ ყველა სამედიცინო სამეცნიერო საზოგადოების წევრი, ჟურნალ „ვრაჩებნოე დელოს“ რედაქტორი, უსინათლოთა სასწავლებლის ორგანიზატორი და თავმჯდომარე.

ოქტომბრის სოციალისტურმა რევოლუციამ რომ გაიმარჯვა, ჰირშმანი უკვე 78 წლის იყო. საბჭოთა ხელისუფლებამ ღირსეულად დააფასა მისი მოღვაწეობა. პროფესორ ჰირშმანის სახელი მიკუთვნებული აქვს ლენინგრადისა და უკრაინის სსრ ცენტრალურ ოფთალმოლოგიურ ინსტიტუტებს.

ი. სიხარულიძე,
მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწე, პროფესორი.

ა. ჩაგელიშვილი,
მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატი.

საახალწლო ზეიმზე

სათქმელი თორმეტჯერ დაჰკრა. ძველი წლის უკანასკნელი ფურცელი ჩამოეცალა კალენდარს.

დადგა ახალი, 1961 წელი, ახალგაზრდა, მხნე, ბედნიერი, სიხარული და მხიარულება დაგვიბედა მან ოჯახებში. „ახე ტკბილად დაგვიბერდით“, გვეუბნება ახალი წელი და გოზინაყითა და ტკბილეულით გვიმასპინძლდება, „იმრავლეთ, იხარეთ“, — ჩაგვგონებს იგი...

გავაცილეთ ძველი წელი, ახალს კეთილი მოსვლა მივულოცეთ. მაგრამ ცუდი როდი იყო ჩვენთვის 1960 წელი. მან ბევრი კარგი მოუტანა ჩვენს ქვეყანას. აშენდა ახალი ფაბრიკა-ქარხნები, სკოლები, ინტერნატები. დიდ შემოქმედებითს მუშაობას ეწევა ჩვენი სამეცნიერო-საკვლევი დაწესებულებები, ლაბორატორიები. დამშვენდა და უფრო მომზიდველი გახდა რესპუბლიკის ქალაქები და სოფლები. ვეღარ იცნობთ დედაქალაქ თბილისს. გამშვენიერდა, უფრო კეთილმოწყობილი გახდა გორგასალის ნაფუძარი. 1.500 წლის, მაგრამ მარად ჭაბუკი ქალაქი. აშენდა მრავალი ახალი საცხოვრებელი სახლი, ახალ წელს რომ გაიჩირაღდნეს ილიჩის ნათურებმა.

ახალმა წელმა ტრადიციული სანუკვარი მოართვა ჩვენს პატარებს. ათასფრად ბრჭყვიალებს საახალწლო ნაძვისხე, რომელსაც სიმღერითა და ცეკვით გარს უვლის ბედნიერი თაობა. მართალია, ნამდვილი თოვლი ჯერ არ მოუტანია „თოვლის პაპას“, მაგრამ მას საყვედური მაინც არ ეთქმის. კოხტად მოურთავთ სახალწლო ნაძვისხე თბილისის სახელმწიფო ცირკში, ამირკავკასიის რკინიგზელის სახლში, გორკის სახელობის კლუბში და სხვაგან, მხიარულობენ, ბედნიერად ატარებენ არდადეგების დღეებს ჩვენი ნორჩები.

ცეკვა-თამაში, სიმღერა გაუჩაღებიათ. სიცოცხლე, სიხარული იგრძნობა მათ ყოველ მოძრაობაში.

მობრძანდით, გვეწვიეთ ამ საახალწლო ზეიმზე!

ო. არაგელიძე.

• • •

სურათზე: კახა, ლალი და მადონა საახალწლო ნაძვის ხესთან რკინიგზელის სახლში. პლეხანოვის პროსპექტზე. ფოტოეტიუდი შ. ჩხეტიანისა.

ვარლამ ჟურული

დავლოცეთ...

ბავშვებმა ნაძვისხეს აუნთეს სანთელი,
ლამაზად ბრჭყვიალებს ნაირი ფერები.
შტოებზე ჩამოკიდეს ბამბა თუ ფანტელი,
უმზერენ, ტკბებიან სულ ბედნიერები.

ახალ წელს ამშვენებს ღიმილი, ხალისი,
ჩვენ მისი სტუმრობა საათმაც გვახარა,
თორმეტიათც წითლითაც შევავსეთ სასმისი,
დღეს ლხინში ტოლია ნორჩი და ჭაღარაც.

დავლოცეთ ხალხი და ცაფირუზ ქვეყანა,
ვუსურვეთ მშვიდობა, ბრწყინვალე მერმისი.
მამულის ტრფიალმა სალხენად შეგვყარა,
სიტყვა და სიმღერაც ვთქვით შესაფერისი.

დავლოცეთ მშრომელთა ალალი მარჯვენა,
ვაზით და ნარინჯით ნახატი მთა-ბარი,
ვადიდეთ, ვინც ქართლის ცისკარი გვაჩვენა,
და გულიც იმით გვაქვს იმედით გამთბარი.

ემატოს ოჯახებს აკვანი ქართული,
გახშირდეს ქორწილი, მოყვრობა, ძეობა.
ემატოს შენობის სართულებს სართული,
ერს — გმირი შვილები, სამშობლოს — მზეობა.

ქართველმა მკითხველმა ახლახან მიიღო ნიკო ნიკოლაძის თხზულებათა მეორე ტომი.

ქართველმა მკითხველმა ახლახან მიიღო ნიკო ნიკოლაძის თხზულებათა მეორე ტომი. ჩვენმა კორესპონდენტმა სთხოვა პროფესორ **დავით გამეზარდაშვილს** მოეთხრო, თუ როგორ მომდინარეობს მუშაობა ნ. ნიკოლაძის თხზულებათა გამოსაცემად. მან განაცხადა:

— დიდი ქართველი საზოგადო მოღვაწის, მწერალ ნ. ნიკოლაძის თხზულებათა სრული კრებულის გამოცემისათვის მზადებას 1955 წელს შევუდექით. ოთხი წლის მანძილზე ძირითადად მოხერხდა ნ. ნიკოლაძის ნაწერთა ბიბლიოგრაფიის დაზუსტება, გამოვლინდა უამრავი ახალი მასალა, გაიხსნა მწერლის ახალი ფსევდონიმები. ამჯერად შეკრებილია ნ. ნიკოლაძის თითქმის ყველა ნაწარმოები.

მიმდინარე წელს გამოვიდა ნ. ნიკოლაძის თხზულებათა მეორე ტომი. უახლოეს ხანში მკითხველი მიიღებს პირველ და მესამე ტომებს. მომავალში ყოველწლიურად გამოიცემა ორ-ორი ტომი, სულ გამოვა 15 ტომი (პირად წერილებს გარდა, რომლის შეკრებაზე ამჟამად ვმუშაობთ).

აზრის სამგანძური

თბილისის სტალინის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობამ პროფესორ დავით გამეზარდაშვილის რედაქციით გამოსცა გამოჩენილი ქართველი სამოცდაერთის, ცნობილი პუბლიცისტისა და საზოგადო მოღვაწის ნიკო ნიკოლაძის თხზულებათა მეორე ტომი.

ტომში შესული მასალები ქრონოლოგიური თანმიმდევრობით არის დალაგებული. წიგნში მოთავსებულია 87 სახელწოდების წერილი, ფელეტონი, კრიტიკულ-პოლიტიკური წერილი თუ ნარკვევი, რომლებიც ნ. ნიკოლაძეს ორი წლის მანძილზე (1870-1871) დაუწერია. ტომში შესული მასალების მნიშვნელოვანი რაოდენობა დაბეჭდილია პირველი წყაროების მიხედვით. ნ. ნიკოლაძის პირადი არქივის მდიდარი ფონდის საფუძვლიანი შესწავლის შედეგად აღმოჩენილია მთელი რიგი წერილების თავდაპირველი სახე, გასწორებულია ცენზურული დამახინჯებანი, შეტანილია სტილისტური ხასიათის შესწორებები.

ნ. ნიკოლაძის ლიტერატურული მემკვიდრეობისა და მსოფლმხედველობის შესწავლის საქმეში ამ ბოლო ჟამს მნიშვნელოვანი წარმატებებია მოპოვებული, მაგრამ გასაკეთებელი კიდევ ბევრია, დღემდე არა გვაქვს ნ. ნიკოლაძის თხზულებათა სრული კრებული.

ამ ხარვეზის ამოსავსებად პირველი ნაბიჯი სამი ათეული წლის წინათ გადადგა ქართული კულტურის გამოჩენილმა მკვლევარმა პროფესორმა სიმონ ხუნდაძემ, სამწუხაროდ, უდროო სიკვდილმა ხელი შეუშალა ბოლომდე მიეყვანა ეს კარგი წამოწყება. მან მოასწრო ნ. ნიკოლაძის მხოლოდ ჩეხეული ნაწერების ორი ტომის გამოცემა, რომლებსაც წარუმძღვარა ვრცელი გამოკვლევა სათანადო შენიშვნებით და განმარტებებით.

გასასმენელია, რომ სტალინის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიისა და ქართული ლიტერატურის კათედრებმა ითავეს ნ. ნიკოლაძის ყველა ნაშრომის შეკრება და გამოსაცემად მომზადება.

სარედაქციო კოლეგიამ საფუძვლიანად შეისწავლა ნ. ნიკოლაძის პირად არქივში დაცული მასალა, ამობეჭდა ქართულ, რუსულ, უცხოურ პერიოდულ ორგანოებში მოთავსებული წერილები, შეაჯერა არქივში დაცულ დედნებთან, დაადგინა მთელი რიგი წერილების ნ. ნიკოლაძისეული კუთვნილება, აღადგინა ცენზურის მიერ დამახინჯებული ბევრი წერილი, ქრონოლოგიური თანმიმდევრობით დაალაგა მასალები და გამოსაცემად მოამზადა ნ. ნიკოლაძის თხზულებათა მეორე ტომი, რომელიც სიხარულით მიიღო მკითხველთა ფართო წრემ.

ტომში შესული მასალების თუნდაც ერთი თვალის გადავლება სრულ წარმოდგენას იძლევა ნ. ნიკოლაძის უდიდეს ცოდნაზე. ღრმა განსწავლულობა, ხალასი ნიჭი, განსაცვიფრებელი შრომისმოყვარეობა და განზოგადების დიდი ძალა საშუალებას აძლევდა მას ეპოქის „ფიქრთა მფლობელი“ ყოფილიყო, პასუხი გაეცა ცხოვრების მიერ აღძრულ ყველა საჭირბოროტო საკითხზე.

ტომში თავმოყრილი ნაშრომები ორ ძირითად ჯგუფად იყოფა: ერთნი აშუქებენ საქართველოს საზოგადოებრივ პოლიტიკურ ცხოვრებას, ეკონომიურ ყოფას, იდეურ-კულტურულ ძვრებს, ყოფაცხოვრებითს ამბებს, მეორენი — ეხმაურებიან საზღვარგარეთის ქვეყნების ისტორიული განვითარებისა და საერთაშორისო ურთიერთობის აქტუალურ პრობლემებს.

იმ წერილების ნაწილში, რომლებიც მშობლიური ქვეყნის საჭირბოროტო საკითხებისადმია მიძღვნილი, გაშუქებულია საქართველოს ცხოვრებაში მომხდარი სოციალურ-ეკონომიური და კულტურული ძვრები. ნ. ნიკოლაძე, როგორც დიდი პატრიოტი და პროგრესული მოაზროვნე, მიესალმება ამ ძვრებს, ივი მედგრად ებრძვის ეროვნული აღორძინების გზაზე არსებულ ზღუდეებს და ულმობლად ამთრახებს ძველი ყოფის დამცველთ. ის მოუწოდებს ახალგაზრდობას მთელი თავისი ცოდნა და უნარი მოახმაროს სამშობლო ქვეყნის განახლების საქმეს, იყოს ეროვნული აღორძინების პიონერი. იმ წერილებში, რომლებშიც ეკონომიურ საქმიანობას, საბანკო საქმეს და სოფლის მეურნეობის განვითარების გზებს ეხება, ნ. ნიკოლაძე თანმიმდევრულად ქადაგებს საკუთარ ეკონომიურ-საფინანსო და აგრარულ პროგრამას.

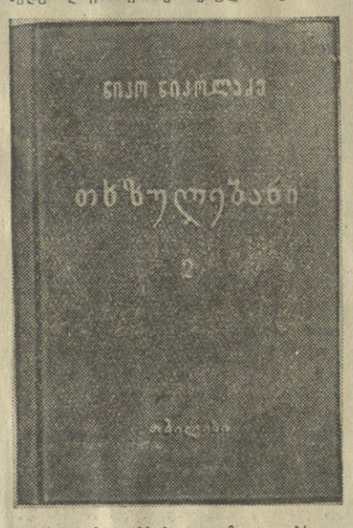

მახვილი კალამი და მკვეთრი პოლემიკური სტილი ჰქონდა ნ. ნიკოლაძეს. იგი შეუპოვარ და თანმიმდევრულ პოლემიკას ეწეოდა თავის იდეურ მოწინააღმდეგეებთან, განურჩევლად იმისა, თუ რომელ „დასს“ ეკუთვნოდნენ ისინი.

ბატონყმობის გაუქმებამ და საქართველოში კაპიტალისტური ურთიერთობის განვითარებამ ძველი ყოფის კალაპოტიდან ამოაგდო მრავალრიცხოვანი ქართველი თავადაზნაურობა. ნ. ნიკოლაძე კარგად ხედავს თავადაზნაურობის სრულ საზოგადებრივ-პოლიტიკურ და ზნეობრივ დაცემას. ხედავს, როგორ დაკარგა მან ისტორიული დანიშნულება და გამართლება ახალი ცხოვრების პირობებში. იგი ერთგვარად თანაუგრძნობს ამ წოდებას მისი განწირულობის გამო, ცდილობს გამონახოს ისეთი გზა, რომელიც შეუნარჩუნებდა მას სახეშეცვლილ არსებობას, შეეფუებოდა ახალ ვითარებასთან და განახლებული ცხოვრების სასარგებლო მწარმოებელ ძალად ექცეოდა.

ამავე ტომში გამოქვეყნებულია ნ. ნიკოლაძის წერილი ერობასა და მის მნიშვნელობაზე, რომელშიც იგი ეწევა თვითმმართველობის პრობაგანდას და მას ჩვენი სოციალურ-პოლიტიკური ურთიერთობის მშვიდობიანი გარდაქმნის მნიშვნელოვან იარაღად მიიჩნევს.

დიდი შემეცნებითი და იდეურ-თეორიული ღირებულება აქვს ტომში შესულ წერილებს „კრიტიკა და მისი მნიშვნელობა ლიტერატურაში“, „კრებულის“ დანიშნულებაზე“, „დიკენსი და თეკერეი“. ამ წერილებით იგი თანმიმდევრულად ავითარებს ე. წ. „შეუფერებელი რეალიზმის“ პრინციპებს. მკვეთრად მიუთითებს ხელოვნების, ლიტერატურის, პერიოდული პრესის დიდ სოციალურ დანიშნულებას. ნ. ნიკოლაძე თანმიმდევრულად ავითარებს რადიკალურ-პროგრესულ, რევოლუციურ-დემოკრატიულ თვალსაზრისს ბუნებისა და საზოგადოებრივი ცხოვრების უმნიშვნელოვანეს მოვლენებზე. მატერიალისტურად ხსნის ბუნების მოვლენებს, ბევრგან ოსტატურად იმარჯვებს დიალექტიკის პრინციპებს, მატერიალისტურ აზრს ავითარებს საზოგადოებრივი ცხოვრებისა და ისტორიის ცალკეულ საკითხებზე.

ახალი ცხოვრებისათვის გამოღვიძებული ქართული საზოგადოებრიობა, მისი მოწინავე ნაწილის სახით, დიდი ყურადღებით ადევნებდა თვალყურს საერთაშორისო ურთიერთობის ამბებს და საზღვარგარეთის ქვეყნების ისტორიული ვითარების საკვანძო მოვლენებს. ქართველ ხალხში ეროვნული თვითშეგნების გაღრმავება, ეროვნულ-განმათავისუფლებელი სულისკვეთების დანერგვა მეტად მნიშვნელოვან საკითხს წარმოადგენდა. საფრანგეთსა და ევროპის სხვა ქვეყნებში ხანგრძლივმა ცხოვრებამ ნ. ნიკოლაძეს საშუალება მისცა ღრმად და საფუძვლიანად შეესწავლა საზღვარგარეთული ცხოვრება, ბევრი რამის მხილველი და უშუალო მონაწილე ყოფილიყო. მან რევოლუციურ-დემოკრატიული თვალსაზრისით გააშუქა საფრანგეთ-პრუსიის ომი, მისი მიზეზები, მიმდინარეობა და შედეგები, ამბების მთელი ის რთული კომპლექსი, რომელიც ამ ომთან იყო დაკავშირებული. ამასთან ერთად გამოაკვლია ისტორიული მოვლენების სიღრმეში ჩაწვდომის დიდი ალღო და საფრანგეთის ცხოვრების საფუძვლიანი ცოდნა.

მეტად საინტერესოა ტომში გამოქვეყნებული ის წერილები, რომლებშიც ნ. ნიკოლაძე საფუძვლიანად მიმოიხილავს გერმანიის იმპერიის განვითარების გზებს. გაერთიანებულ იმპერიაში გაბატონებული რეაქციულ-მილიტარისტული სულისკვეთების ზიზღი, ჰოკენცოლერნთა დამჭაობების ამუხრად აგდებული ხალისი-დი ღრმა თანაგრძნობა წითელი ზოლივით გასდევს ნ. ნიკოლაძის წერილებს ჭაშნიდელ ევროპაზე.

განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს იმ წერილებს, რომლებითაც ნ. ნიკოლაძე გამოეხმაურა პარიზის კომუნას. წერილებში „პარიზის რევოლუცია“, „რა არის კომუნა“, „ჩემი სამახსოვრო წიგნიდან“, და ფელეტონში „ერთი ტელეგრამის წაკითხვაზე“ იგი ვრცლად მოუთხრობს მკითხველს ამ დიდ მოვლენაზე. მართალია, მან ვერ შეძლო და არც შეეძლო მეცნიერულად აეხსნა პარიზის კომუნის მთელი სოციალური არსი, მაგრამ ალღოთი იწინასწარმეტყველა მისი იდეების გარდუვალი გამარჯვება მომავალში.

საერთოდ ნ. ნიკოლაძის თხზულებათა მეორე ტომში გამოქვეყნებულ წერილებს არა მარტო ისტორიული მნიშვნელობა, არამედ სერიოზული შემეცნებითი ღირებულებაც აქვთ. ბევრი მათგანი დღესაც გვხიბლავს თავისი სიცხოველით, აზრის სიღრმით, შემოქმედებითი გაქანებით, პროგრესული იდეების თანმიმდევრული ქადაგებით, პოლიტიკური სიმახვილით და მეცნიერული კეთილსინდისიერებით.

ვუსურვებთ ამ კარგი თაოსნობის ორგანიზატორებს ბოლომდე მიეყვანონ დაწყებული საქმე და უმოკლეს დროში ქართველი საბჭოთა მკითხველი საზოგადოებასთვის მიეწოდებინონ ნ. ნიკოლაძის თხზულებათა ჯეროვნად დამუშავებული ყველა ტომი.

დოცენტი ვ. დონაძე.

„საქართველოს კომუნისტი“ № 12

გამოვიდა საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის თეორიულ და პოლიტიკურ ჟურნალ „საქართველოს კომუნისტის“ 1960 წლის უკანასკნელი, მეთორმეტე ნომერი.

ნომერში დაბეჭდილია შემდეგი მასალები: **მოწინავე** — დიად თარიღს — ღირსეული შეხვედრა; **ი. კოდუა** — საბჭოთა კავშირის მთლიანი ელექტროფიკაციის ლენინური გეგმა; **ო. წულუკიძე** — პირადი და საზოგადოებრივი ინტერესების შეხამება სოციალიზმიდან კომუნიზმზე გადასვლის პერიოდში; **გ. ჟვანია** — ლენინური გაზეთი „ისკრა“.

საქართველოს კომპარტიის დაარსებისა და საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 40 წლისთავისათვის: **ი. კაჭარავა** — საქართველოს კომუნისტური პარტიის ბრძოლა საბჭოთა ხელისუფლების განმტკიცებისა და სახალხო მეურნეობის აღდგენისათვის; **ნ. მუსხელიშვილი** — ქართული საბჭოთა მეცნიერება ორმოცი წლის მანძილზე; **ვლ. თორდუა** — ჰიმნი შრომისა.

ეკონომიური სკოლებისა და წრეების მსმენელთა დასახმარებლად: **ნ. იაშვილი** — კოლმეურნეობისა და საბჭოთა მეურნეობის საწარმოო ფონდების უკეთ გამოყენების გზები.

პარტიული ცხოვრება: **ფ. მახარაძე** — უკეთ მოვაწყოთ პარტიის წევრობის კანდიდატებთან მუშაობა; **შ. ჯაფარიძე** — რას გვაძლევს კადრების ეკონომიური სწავლება.

წერილები და კორესპონდენციები: **ე. დანელია** — ახალი შრომითი წარმატებებით ვუპასუხოთ მშობლიური პარტიის მზრუნველობას.

ჟურნალებისა და გაზეთების მიმოხილვა: **ს. ჯორბენაძე** — სოციალისტური კანონიერების სადარაჯოზე.

კრიტიკა და ბიბლიოგრაფია: **პ. გუჯაბიძე, გ. თევზაძე** — დიალექტიკური ლოგიკის შესახებ.

ჟურნალში დაბეჭდილია აგრეთვე **საქიებელი** 1960 წელს ჟურნალში გამოქვეყნებული მასალებისა.

ქრონიკა

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით განხორციელდა ზოგიერთი ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ცვლილება.

თიანეთის რაიონის ცენტრი — სოფელ თიანეთი გარდაიქმნა დაბად, თიანეთის სასოფლო საბჭო კი თიანეთის სადაბო საბჭოდ.

ჩხოროწყუს რაიონის ცენტრი — სოფელი ჩხოროწყუ გარდაიქმნა დაბად, ჩხოროწყუს სასოფლო საბჭო კი ჩხოროწყუს სადაბო საბჭოდ.

ყვარლის რაიონის ცენტრი — სოფელი ყვარელი გარდაიქმნა დაბად, ყვარლის სასოფლო საბჭო კი ყვარლის სადაბო საბჭოდ.

რედაქტორის მოადგილე
გ. ვარდოსანიძე.

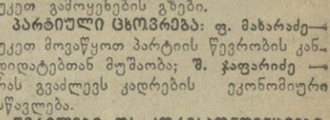

3 იანვარი

თეატრებში: რუსთველის სახელობის — ბახტრიონი (დღისით და საღამოს), **მარჯანიშვილის სახელობის** — დაჩრილი არწივი (დღისით), მე, ბებია, ილიკო და ილარიონი (საღამოს), **გრიბოედოვის სახელობის** — მედოლე ქალი (დღისით), სახიფათო ასაკი (საღამოს, მე-11 აბონ. მე-2 წარმ.), **ვასო აბაშიძის სახელობის მუსიკალური კომედიის** — გაზაფხულის სიმღერა (დღისით), რაც გინახავს, ვეღარ ნახავ.

ტელევიზია: 12.00 — საზეიმო კონცერტი — „სალამი მეგობრებს“, 12.40 — თქვენი თხოვნით, მეგობრებო! სატელევიზიო ფილმი „ტამბუ-ლამბუ“, 18.30—საერთაშორისო მიმოხილვა, 18.50 — კინონარკვევი, 19.20 — ქართული ხალხური სიმღერები, 20.00 — მოკლემეტრაჟიანი ფილმი, 20.40 — ახალი ამბები, 20.50 — ახალი მხატვრული ფილმი — „ადამიანი პლანეტიდან დედამიწა“.

ეკრანგეა „ჩემი სოფელი“

ჩვენში ვრცალი სოფელია, რომელშიც თავისი დოვლათითა და სილამაზით შორს გაითქვეს სახელი. ასეთი სოფლების რაცხვს იკუთვნის მარტყოფი. სოფელი, რომელსაც წარსულში ბევრი ჭირ-ვარამი უნახავს, ბევრი აწიოკება და ნგრევა განუცდია და ახლა აყვავებული და გაძლიერებული.

მარტყოფის წარსულსა და აწმყოს გვაჩვენებს ქრონიკალურ-დოკუმენტური და სამეცნიერო-პოპულარული ფილმების საქართველოს სტუდიის კინონარკვევი „ჩემი სოფელი“, (სცენარის ავტორები მ. მათიაშვილი, ი. კანდელაკი.), რომელიც სტუდიის მუშაკებმა საბჭოთა საქართველოს 40 წლისთავს მიუძღვნეს.

პირველივე კადრებიდან მაყურებელი ეცნობა სოფლის ისტორიას. მარტყოფელთა წარსული დღეზერი ცხოვრების ამსახველი სურათების საჩვენებლად რეჟისორი ი. კანდელაკი იყენებს მის მიერ ფერეიდანში გადაღებულ დოკუმენტურ მასალებს. აი მარტყოფელთა შთამომავალნი დაკონკილ-დაძონძილები. საშინელ სიღატაკეში მცხოვრები ქართველები, რომლებიც ბედის უკუღმართობამ საზღვრებს გარეთ გადახვეწა. ესენი არიან 1614 წელს მრისხანე შაჰ-აბაზის მიერ მარტყოფიდან გადასახლებულთა შთამომავლნი. შიმშილი, სიტიტველი, უმეცრება — აი რა არის მათი ხვედრი.

აბა ჩვენი მარტყოფელების ბავშვებსაც გადახედეთ. რა ლაღად და მხიარულად თამაშობენ ისინი სკოლის ეზოში. მათთვის შექმნილია ყველა პირობა სწავლისათვის, ბედნიერი ცხოვრებისათვის.

ფერეიდანში კი მარტყოფელთა შთამომავალი ბავშვები ღია ცისქვეშ წელწადის მხოლოდ სამ თვეს სწავლობენ ქართული ანბანის საშუალებით უცხო სპარსულ ენას.

ძველი, პრიმიტიული წესით ხნავენ სამშობლოდან გადახვეწილი ქართველი გლეხები მიწას, თავზე ზედმხედველი ადგათ და უწყალო ცემა-ტყეპით უსწორდება მათ.

აბა ამის საპირისპიროდ ნახეთ ჩვენი მარტყოფელი კოლმეურნეების ცხოვრება. კეთილშობყობილი ფერმები, საფრინველეები, კომბაინები, ტრაქტორები, რა არა აქვთ აქაურ კოლმეურნეებს. ოჯახებში შეიხედეთ — ძვირფასი ავეჯი, მუსიკალური ინსტრუმენტები. რამდენ აქაურს აქვს მიღებული უმაღლესი განათლება, ახლა სოფელსაც რომ გმსახურებიან და ჩვენი სამშობლოს სხვადასხვა კუთხესაც.

ორგინალურად არის მოთხრობილი ფილმში კოლმეურნეთა მიღწევები.

ფილმში ბევრია ოპერატორ ბ. კრეპსის მიერ გადაღებული ლამაზი კადრები — სოფლის დოვლათის მაჩვენებელი სურათები, ახალმშენებლობები და სხვ.

ფილმის წარმატებას ხელს უწყობს კომპოზიტორ მერი დავითაშვილის მელოდიური მუსიკა.

ლ. ხუბულური.

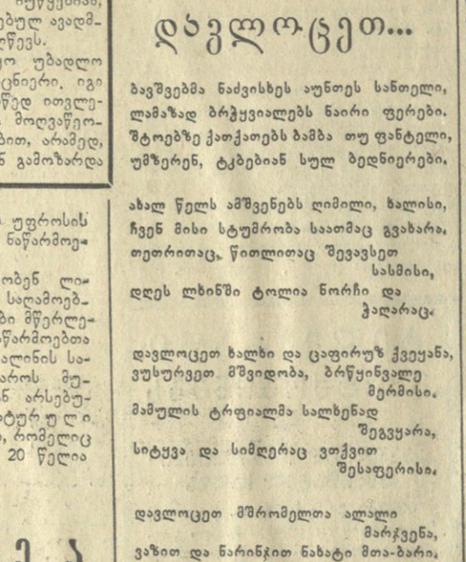

სურათზე: კადრები ფილმიდან „ჩემი სოფელი“.

20 წელი შეუსრულდა

ვიათურა, 2 იანვარი. (საქტასი). ლენინის სახელობის მაღარო თამაშობათველოს მუშათა კლუბთან არსებულ მა ლიტერატურულმა წრემ განიხილა ამავე მაღაროს ცენტრალური გამამდიდრებელი ფაბრიკის მექანიკოსის — დამწყე პოეტის წ. აბაშიძის ნაწარმოებები. მისი შემოქმედების შესახებ მოხსენება წაიკითხა მაღაროთსამმართველოს ელექტროზენკალმა რ. ჩაჩანიძემ. მაღაროელებმა საყურადღებო შენიშვნები მისცეს მწერალს. უფრო ადრე ლიტერატურულმა წრემ განიხილა ამავე მაღაროთსამმართველოს ცელის უფროსის გ. წერეთლის ნაწარმოებები.

ხშირად აწყობენ ლიტერატურულ საღამოებსა და დამწყები მწერლების ახალ ნაწარმოებთა განხილვას სტალინის სახელობის მაღაროს მუშათა კლუბთან არსებული ლიტერატურული წრის წევრები, რომელიც უკვე თითქმის 20 წელია არსებობს.

ქართველმა მკითხველმა ახლახან მიიღო ნიკო ნიკოლაძის თხზულებათა მეორე ტომი.

ქართველმა მკითხველმა ახლახან მიიღო ნიკო ნიკოლაძის თხზულებათა მეორე ტომი. ჩვენმა კორესპონდენტმა სთხოვა პროფესორ **დავით გამეზარდაშვილს** მოეთხრო, თუ როგორ მომდინარეობს მუშაობა ნ. ნიკოლაძის თხზულებათა გამოსაცემად. მან განაცხადა:

— დიდი ქართველი საზოგადო მოღვაწის, მწერალ ნ. ნიკოლაძის თხზულებათა სრული კრებულის გამოცემისათვის მზადებას 1955 წელს შევუდექით. ოთხი წლის მანძილზე ძირითადად მოხერხდა ნ. ნიკოლაძის ნაწერთა ბიბლიოგრაფიის დაზუსტება, გამოვლინდა უამრავი ახალი მასალა, გაიხსნა მწერლის ახალი ფსევდონიმები. ამჯერად შეკრებილია ნ. ნიკოლაძის თითქმის ყველა ნაწარმოები.

მიმდინარე წელს გამოვიდა ნ. ნიკოლაძის თხზულებათა მეორე ტომი. უახლოეს ხანში მკითხველი მიიღებს პირველ და მესამე ტომებს. მომავალში ყოველწლიურად გამოიცემა ორ-ორი ტომი, სულ გამოვა 15 ტომი (პირად წერილებს გარდა, რომლის შეკრებაზე ამჟამად ვმუშაობთ).

აზრის სამგანძური

თბილისის სტალინის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობამ პროფესორ დავით გამეზარდაშვილის რედაქციით გამოსცა გამოჩენილი ქართველი სამოცდაერთის, ცნობილი პუბლიცისტისა და საზოგადო მოღვაწის ნიკო ნიკოლაძის თხზულებათა მეორე ტომი.

ტომში შესული მასალები ქრონოლოგიური თანმიმდევრობით არის დალაგებული. წიგნში მოთავსებულია 87 სახელწოდების წერილი, ფელეტონი, კრიტიკულ-პოლიტიკური წერილი თუ ნარკვევი, რომლებიც ნ. ნიკოლაძეს ორი წლის მანძილზე (1870-1871) დაუწერია. ტომში შესული მასალების მნიშვნელოვანი რაოდენობა დაბეჭდილია პირველი წყაროების მიხედვით. ნ. ნიკოლაძის პირადი არქივის მდიდარი ფონდის საფუძვლიანი შესწავლის შედეგად აღმოჩენილია მთელი რიგი წერილების თავდაპირველი სახე, გასწორებულია ცენზურული დამახინჯებანი, შეტანილია სტილისტური ხასიათის შესწორებები.

ნ. ნიკოლაძის ლიტერატურული მემკვიდრეობისა და მსოფლმხედველობის შესწავლის საქმეში ამ ბოლო ჟამს მნიშვნელოვანი წარმატებებია მოპოვებული, მაგრამ გასაკეთებელი კიდევ ბევრია, დღემდე არა გვაქვს ნ. ნიკოლაძის თხზულებათა სრული კრებული.

ამ ხარვეზის ამოსავსებად პირველი ნაბიჯი სამი ათეული წლის წინათ გადადგა ქართული კულტურის გამოჩენილმა მკვლევარმა პროფესორმა სიმონ ხუნდაძემ, სამწუხაროდ, უდროო სიკვდილმა ხელი შეუშალა ბოლომდე მიეყვანა ეს კარგი წამოწყება. მან მოასწრო ნ. ნიკოლაძის მხოლოდ ჩეხეული ნაწერების ორი ტომის გამოცემა, რომლებსაც წარუმძღვარა ვრცელი გამოკვლევა სათანადო შენიშვნებით და განმარტებებით.

გასასმენელია, რომ სტალინის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიისა და ქართული ლიტერატურის კათედრებმა ითავეს ნ. ნიკოლაძის ყველა ნაშრომის შეკრება და გამოსაცემად მომზადება.

სარედაქციო კოლეგიამ საფუძვლიანად შეისწავლა ნ. ნიკოლაძის პირად არქივში დაცული მასალა, ამობეჭდა ქართულ, რუსულ, უცხოურ პერიოდულ ორგანოებში მოთავსებული წერილები, შეაჯერა არქივში დაცულ დედნებთან, დაადგინა მთელი რიგი წერილების ნ. ნიკოლაძისეული კუთვნილება, აღადგინა ცენზურის მიერ დამახინჯებული ბევრი წერილი, ქრონოლოგიური თანმიმდევრობით დაალაგა მასალები და გამოსაცემად მომზადა ნ. ნიკოლაძის თხზულებათა მეორე ტომი, რომელიც სიხარულით მიიღო მკითხველთა ფართო წრემ.

ტომში შესული მასალების თუნდაც ერთი თვალის გადავლება სრულ წარმოდგენას იძლევა ნ. ნიკოლაძის უდიდეს ცოდნაზე. ღრმა განსწავლულობა, ხალასი ნიჭი, განსაცვიფრებელი შრომისმოყვარეობა და განზოგადების დიდი ძალა საშუალებას აძლევდა მას ეპოქის „ფიქრთა მფლობელი“ ყოფილიყო, პასუხი გაეცა ცხოვრების მიერ აღძრულ ყველა საჭირბოროტო საკითხზე.

ტომში თავმოყრილი ნაშრომები ორ ძირითად ჯგუფად იყოფა: ერთნი აშუქებენ საქართველოს საზოგადოებრივ პოლიტიკურ ცხოვრებას, ეკონომიურ ყოფას, იდეურ-კულტურულ ძვრებს, ყოფაცხოვრებითს ამბებს, მეორენი — ეხმაურებიან საზღვარგარეთის ქვეყნების ისტორიული განვითარებისა და საერთაშორისო ურთიერთობის აქტუალურ პრობლემებს.

იმ წერილების ნაწილში, რომლებიც მშობლი